

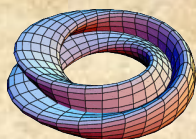
Narrator Nārāyana

Een Buitenbeentje

Carla Drift



Omnia Amsterdam



“Wie ben jij” gaat over jou en mij en over alles dat met ons in verbinding staat. Zijn jij en ik verbonden of zijn wij gescheiden? Wat maakt jou tot degene die jij bent? Wie ben jij voor jouw geboorte en wie zal jij zijn na jouw overlijden? Besta jij zonder heeal? Hoe ben jij bewust van jezelf? En hoe zijn anderen zich bewust van jou? Wij gaan op zoek naar de weg die jou vormt tot wat jij bent. Deze zoektocht zal een thuiskeer zijn.

Onze tocht voert van het begin tot nu. Aan het einde zullen wij terugkijken op onze reis. Wij zien dat alles in een zucht is volbracht.

Man Leben, Carla Drift en Narrator begonnen de Odysee naar “Wie ben jij”. De biografie geeft een beschrijving van het leven van Carla Drift tot nu.

Carla Drift – Een Buitenbeentje

Een Biografie

Narrator Nārāyana

Carla Drift is een fictieve persoon. Geen bestaand mens heeft voor haar model gestaan.

Narrator Nārāyana is een schrijversnaam.



Dit werk is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 3.0 Unported licentie

Photos, images, renderings and quotations in the text may be copyrighted by third parties.

Cover design: Microsoft Office - Aantrekkelijk

Logo: http://en.wikipedia.org/wiki/Klein_bottle

ISBN: 978-94-91633-00-3

Omnia– Amsterdam Uitgeverij

Website: www.omnia-amsterdam.nl

*De weg die een weg wordt is niet de volkomen weg
De naam die een naam wordt is niet de volkomen naam
De origo van hemel en aarde heeft geen naam
Naam is de moeder van aller dingen
Aldus in leegte zien wij de oorsprong
In passie zien wij haar voleinding
Twee verschillende namen voor een en het zelfde
– beiden noemen wij donker –
Donker voorbij donker
De deur voor aller begin*

- Lao - Tzu, *Tao Te Ching*

*An outlier is a member that appears to deviate markedly from other
members in society*

- Definition

Met Dank

Zonder de bekende adem die in één zucht het volledige heelal van begin tot einde vormt, is dit boek niet mogelijk. Ik ben mijn dank verschuldigd aan de eeuwige verandering die zich in de leegte van het universum als adem manifesteert.

Mijn dank ben ik verschuldigd aan alle manifestaties in het heelal die in haar onnoembare variëteiten bestaan.

Als mens erken ik mijn diepe dankbaarheid aan de ruimte en de wereld waarin wij leven. Het ontstaan van dit boek vindt plaats in deze omgeving; zonder dit is deze biografie niet mogelijk.

Zonder de bijdrage van alle vrouwen, mannen, moeders, vaders, kinderen, zwervers, jagers-verzamelaars, landbouwers, ambachtslieden, krijgers, monniken, priesters, wetenschappers en mensen niet vermeld vanaf het begin tot nu, is dit boek niet mogelijk.

Ons heelal en de wereld zijn door vele geleerden op talloze manieren bestudeerd. Zonder de uitkomsten van deze onderzoeken zou dit boek niet kunnen bestaan. Ik heb diepe erkentelijkheid voor alle studies.

Speciaal dank ik:

- mijn vader en moeder, zussen, broers en familie,
- vrienden, bekenden, collegae en voorbijgangers,
- docenten, scholen en universiteiten,
- dorpen waar ik ben opgegroeid, scholen die ik heb bezocht en plaatsen waar ik heb gewoond en gewerkt.

Mogelijke fouten en omissies in dit boek zijn uitsluitend mijn verantwoordelijkheid. Ik heb gepoogd om de verwijzingen zo volledig mogelijk te maken. Wordt een mogelijke verwijzing ten onrechte niet vermeld, dan verzoek ik deze omissie te melden.

Beeldmateriaal – met grote dank gebruikt onder de Creative Commons Licentie – is met vermelding van de bron in de tekst opgenomen. Mochten eigenaren van beeldmateriaal niet kunnen instemmen met de wijze van bronvermelding, dan verzoek ik dit aan mij kenbaar te maken. Uiteraard zal ik de betreffende vermelding van beeldmateriaal aanpassen aan de wensen van de rechtmatige eigenaren.

Aanhalingen uit andere teksten zijn onder bronvermelding in de tekst opgenomen. Deze aanhalingen vallen buiten de Creative Commons licentie. Op deze aanhalingen rust een andere vorm van auteursrecht.

Inhoudsopgave

Inleiding	9
Biografie	13
o Eerste jaren	13
o Jaren van ontluiken 1	19
o Jaren van ontluiken 2	25
o Jaren van bloei 1	31
o Jaren van bloei 2	37
o Jaren van bloei 3	43
o Studie menswetenschappen in Amsterdam 1	51
o Studie menswetenschappen in Amsterdam 2	57
o De gestolde tijd	63
o Veranderingen en conflicten 1	69
o Veranderingen en conflicten 2	77
o Op reis 1	85
o Op reis 2	93
o Cultuur	101
o Gedrag 1	109
o Gedrag 2	117
o Gedrag 3	127
o Een nomadenbestaan 1	133
o Een nomadenbestaan 2	139
o Een nomadenbestaan 3	147
o Terugblik op mijn onschuld	151
Slotwoord	159
Over de Samensteller	163
Index	165

Inleiding

Carla Drift en ik hebben elkaar ontmoet in een droom waarin ik langzaam weegleed naar een andere wereld. Met haar warmte en met eindeloos veel geduld heeft Carla mij weer tot leven laten komen. Hierna zijn Carla en ik samen verder getrokken. Enkele jaren eerder was Carla Drift aan haar nomadenbestaan begonnen na een gevaarlijk leven. Voor mijn droom trok ik rond als verhalenverteller.

In haar vorige bestaan was Carla eerst opgegroeid tot een volwassen vrouw die haar studie menswetenschappen in Amsterdam had afgerond met een scriptie over misdrijven tegen de mensheid. Hierna was zij een zwervend bestaan begonnen als onderzoeker naar misdrijven tegen de mensheid. De daders van deze misdrijven zijn overal op de wereld te vinden. Deze daders zijn individuen, bedrijven, (geheime) overheidsdiensten, legers, en naties. Ook ik was een van de daders. Met deze daders valt niet te spotten; Carla was tegelijkertijd naar hen op zoek en voor hen op de vlucht – zij noemde dit verstoppertje spelen. Zij was hier een meester in, omdat zij als buitenbeentje al heel jong had geleerd om niet op te vallen; want bijzondere buitenstaanders zijn zelden welkom.

Haar onderzoeken vonden over de hele wereld plaats. Na ieder onderzoek in de tropen keerde zij ziek terug. Tropenjaren tellen dubbel. Rond haar 50^e jaar liet haar gezondheid haar in de steek waardoor zij gedwongen moest stoppen met de onderzoeken. Zij besloot een nomadenbestaan te beginnen waarbij zij doorging met verstoppertje spelen. Haar inkomen verdiende zij als

invalleerkracht op scholen en met voorstellingen als jongleur waarbij zij nog altijd met vuur speelde.

Een jaar geleden zijn Man Leben en Carla Drift begonnen aan onze Odyssee naar “Wie ben jij – een verkenning van ons bestaan”. Als verteller ben ik voor deze zoektocht uitgenodigd.

De zoektocht naar “Wie ben jij” gaat over jou en mij en over alles dat met ons in verbinding staat. Zijn jij en ik verbonden of zijn wij gescheiden? Wat maakt jou tot degene die jij bent? Wie ben jij voor jouw geboorte en wie zal jij zijn na jouw overlijden? Besta jij zonder heeal? Hoe ben jij bewust van jezelf? En hoe zijn anderen zich bewust van jou? Het antwoord op al deze vragen is ons voorlopig onbekend, maar toch stellen wij deze vragen.

Wij zijn op zoek gegaan naar de weg die jou vormt tot wat jij bent. Deze zoektocht – met 17 aanlegplaatsen – zal een thuiskeer zijn. Odysseus deed tien jaren over zijn thuisreis. Wij doen heel wat langer over onze Odyssee: onze tocht voert van het begin aller tijden tot nu. Aan het einde zullen wij terugkijken op onze reis. Wij zien dat alles in een zucht is volbracht.

Tijdens het begin van de zoektocht hebben wij op onze eerste aanlegplaats de volkomen eenheid beleefd. Bij aanlegplaats twee hebben wij de scheiding van lucht en aarde – *“als er ook maar een haarbreedte van verschil is, dan zijn hemel en aarde duidelijk gescheiden”* [1] – en daarna alle volgende delingen doorstaan: wij zijn volkomen uit elkaar gevallen. Na een onvoorstelbare lange tijd zijn wij weer in een menselijke vorm teruggekeerd.

Wij hebben vervolgens aanlegplaats drie bezocht. Hier hebben wij ervaring hoe mensen de twijfel en scheiding proberen te overwinnen door het plaatsen van “mensen, objecten, offergaven en het woord in het midden” tussen henzelf en de onzekerheid. Als voorbereiding voor het vervolg van onze Odyssee is er een

intermezzo gevolgd. Het verslag van het eerste deel van onze Odyssee is te verkrijgen op de website van de uitgeverij.

Op het tweede deel van onze Odyssee gaan wij de volgende vijf gangbare werkelijkheden als aanlegplaats aandoen:

- o Feiten en logica
- o Intensiteiten en associaties
- o Leegte
- o Verandering
- o Onderlinge verbondenheid

Wij betreden in dit tweede deel van de Odyssee de wereld van alle dag betreden.

Geen bestaand mens heeft model gestaan voor een van de hoofdpersonen. Hun namen kunnen Alleman en Iederman zijn. Nu is het tijd om jou en mij een fictieve naam en plaats in onze samenleving te geven. Jouw naam is Man Leben, mijn naam is Carla Drift en de naam van uw verteller is Narrator.

In deze biografie van “Carla Drift – Een Buitenbeentje” wordt een korte beschrijving gegeven van Carla’s levensloop tot op heden. De biografieën van Man Leben en mij zijn gereed voordat wij verslag zullen uitbrengen over onze belevenissen bij de vijf gangbare werkelijkheden.

Op het derde deel van onze Odyssee zijn wij van plan om zeven andere werkelijkheden te bezoeken:

- o Ishvara
- o Et incarnatus est
- o Toon mij een kleine waarheid
- o Geen tijd, geen verandering
- o Gij zijt dat
- o En Dood heeft hier geen verblijf
- o Hier en nu

De laatste aanlegplaats op onze zoektocht zal zijn:

- o Nul – Niet een, niet twee

[1] Zie ook: Wick, Gerry Shishin, *The Book of Equanimity – Illuminating Classic Zen Koans*. Somerville MA: Wisdom Publications, 2005, p. 54.

Biografie

Eerste jaren

9 december 2011

DE geschiedenis van mijn voorouders is in nevelen gehuld. Mijn oom heeft de stamboom van mijn moeders familie tot de tijd van Napoleon kunnen samenstellen, daarvoor is op papier niets meer terug te vinden. Mijn vaders familie heeft geen moeite gedaan voor een stamboom, want zijn familie is nauw verbonden met de drie families die al meer dan 1000 jaar in ons dorp wonen. Het dorp bestaat al veel meer dan duizend jaar, maar ruim 1000 jaar geleden is het dorp in een akte vermeld. Alleen als het officieel op papier staat, dan bestaat het volgens de mensen in mijn dorp.



[1]

Mijn moeder komt niet uit ons dorp. Zij zal nooit bij het dorp horen, hoewel zij er al meer dan 50 jaar woont. Zij zal altijd een Belg – of "Belsh" zoals ze in ons dorp zeggen – blijven. Hierdoor blijven wij – mijn twee zussen en ik – ook buitenbeentjes in ons dorp. Bij ons thuis is alles net even anders; door mijn moeder hebben wij een aantal Belgische gewoonten in ons gezin. In het begin had ik moeite om de familie van mijn moeder te verstaan: zij spreken onderling een Vlaams dialect. Ook als zij tegen mij een vorm van Nederlands spraken, kon ik hen niet volgen. Nu ik ouder ben, heb ik hier geen moeite mee; met het vele reizen is het Vlaams heel vertrouwd geworden. Door mijn moeder ken ik hun manier van leven goed; het heeft een bepaalde charme – gesloten naar buiten en warm naar binnen.

Mijn vader en moeder hebben elkaar in de jaren 50 van de vorige eeuw bij toeval leren kennen. Twee gewone, lieve jonge mensen hebben elkaar ontmoet en zijn van elkaar gaan houden; dat doen zij nog steeds. Na een paar jaar verkering zijn zij getrouwd en al snel zijn wij – de drie zusjes – geboren. Mijn eerst herinnering is de geboorte van mijn zusje. Ik was toen bijna 2 jaar oud. Ineens was alles vreemd in huis en die nacht kwam mijn moeder niet toen ik riep. Daarna zijn de herinneringen elkaar snel opgevolgd. Bij de geboorte van mijn tweede zusje – ik was toen drie – voelde ik me haar moeder. Ik was goed in staat om voor mijn jongste zusje te zorgen; mijn moeder dacht daar anders over. Ons eerste generatieconflict was ontstaan.

Op de kleuterschool werd al snel duidelijk dat ik anders was: ik kon veel te goed leren. Ik had al snel door dat het niet verstandig was om dat te laten zien. Lezen was nog niets voor gewone meisjes op de kleuterschool. Ik deed dat onopvallend thuis in oude boekjes van mijn moeder.

In die tijd had ik een sprinkhaan gevangen. In een luciferdoosje zat hij die avond op het nachtkastje bij mijn bed. Als ik met het doosje schudde, dan hoorde ik hem springen. Voor altijd zou ik nu gezelschap hebben van mijn sprinkhaan. De volgende ochtend was hij dood. Mijn vader en ik hebben hem plechtig in de tuin begraven. Dit was mijn eerste echte afscheid.



[2]

Op de lagere school speelde ik verstoppertje met de onderwijzers. Ik vond het niet verstandig om te laten zien hoe makkelijk ik leerde. De meester in de tweede klas had een schitterende verzameling vlinders uit Indonesië. Hij was daar als dienstplichtig soldaat geweest: over de gevechten vertelde hij niets. Later, veel later heb ik begrepen dat van de 95.000 Nederlandse soldaten er ongeveer 2500 de gevechten niet hebben overleefd [3]. Dit aantal komt overeen met bijna een derde van de graven op de militaire oorlogsbegraafplaats in Margraten. Het was geen politionele actie,

maar een echte oorlog. Het aantal slachtoffers onder de inwoners van Indonesië is vele malen groter. Na de Tweede Wereldoorlog wilde Holland de kolonie behouden voor haar welvaart; de levensvreugde van mijn schoolmeester was daarvoor opgeofferd. Als meisje van 7 jaar oud zag ik dat haarscherp.



[3]

Met mijn moeder speelde ik ook verstoppertje. Ik kon heel snel rekenen. Rekenen is optellen en aftrekken van getallen. De tafels hebben ik nooit hoeven leren: ik kon 9 keer 8 in een flits optellen. Bij het boodschappen doen telde ik het eindbedrag vaak meteen op. Ik zag als meisje van 5 of mijn moeder het juiste wisselgeld terugkreeg. Een discussie over een verschil van een paar centen

met de winkelier en mijn moeder is niet handig voor een kind van 5 jaar oud. Sinds die tijd greep ik alleen in bij grote verschillen.

Ik was de oudste van drie zussen. Ik vond het logisch dat ik een beter overzicht had en over hen kon moederen. Mij viel het niet op dat ik zoveel makkelijker kon leren. Zij zijn nog altijd gewone lieve mensen die gelukkig in ons dorp zijn getrouwd. Zij wonen er nog steeds met hun gezin.

Met mijn vader ging ik iedere zaterdag naar de bibliotheek in de stad. De juffrouw van de bibliotheek koos voor mij boekjes uit om te lezen en mijn vader koos de boeken om voor te lezen. Hij koos in de tweede klas van de lagere school "Brief voor de koning" van Tonke Dragt. De boeken van de juffrouw keek ik niet eens in. De boeken om voor te lezen, las ik zelf – Tiuri was mijn held. Mijn vader werd gevraagd waarom hij zoveel voorlas, mijn vader zei dat hij alleen de eerste bladzijden voorlas. Dat klopte ook: ik las de rest in mijn eentje. Ook hier verstoppertje spelen.

[1] Afbeelding van een naburig dorp in Zuid Limburg. Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Vijlen_\(Limburg\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Vijlen_(Limburg))

[2] Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Streichholz>

[3] Bron: http://nl.wikipedia.org/wiki/Politionele_acties

[4] Bron afbeelding: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Greta_oto.jpg

Jaren van ontluiken 1

12 december 2011

MIJN eerste communie was een groot feest. Door de inwijding van mijn doop was ik een paar dagen oud al in de kerk opgenomen. Sommige jongens in ons dorp worden bij de geboorte aangemeld bij de schutterij: zij kunnen hun leven lang lid zijn. Van mijn doop kan ik mij niets herinneren. Wel draag ik nog altijd mijn doopnaam samen met de doopnamen van mijn peettante en peetoom als herinnering met mij mee.

Later heb ik begrepen dat het doopsel het enige sacrament is dat door de gehele Christenheid wordt erkend [1]. Het kinderdoopsel wordt zo vroeg mogelijk gegeven om kinderen zo spoedig mogelijk in Gods genade te laten verkeren. In tijden van een grote zuigelingsterfte is dit van belang. Misschien is het ook een overblijfsel uit het patriarchale Romeins recht, waar het leven van een pasgeborene afhankelijk is de erkenning door de vader. In de gereformeerde kerk heeft tegen het einde van de tweede wereldoorlog in 1944 nog een scheuring of “vrijmaking” in de kerk plaats gevonden over de vraag of een kind door de doop in Gods genade zal zijn of dat de doop een roeping is om als Gods kind te leven [2]. Ons dorp hield zich met dit soort vragen niet bezig; ons dorp leefde binnen het rijke Roomse leven met al haar andere hebbelijkheden en onhebbelijkheden.



Aan het begin van de lagere school werden wij op onze eerste Communie voorbereid. Wij leerden de eerste basisbeginselen van het Katholieke geloof. Midden in de lente deed ik mijn eerste Communie. Ik ging in een prachtig wit jurkje in een processie naar de kerk. De eerste hostie bleef aan mijn verhemelte plakken; dit was mijn enige bijzondere herinnering aan de kerkmis. Daarna hadden wij een groot familiefeest. De hele families van mijn moeder en mijn vader waren aanwezig. Ik werd overstelpd met cadeaus. Mijn ouders waren trots dat hun eerste dochter in de gemeenschap en in de kerk werd opgenomen. Ik voelde mij in het middelpunt van de belangstelling staan.



Bundesarchiv, Bild 194-0552-30
Foto: Lachmann, Hans | März 1953

[4]

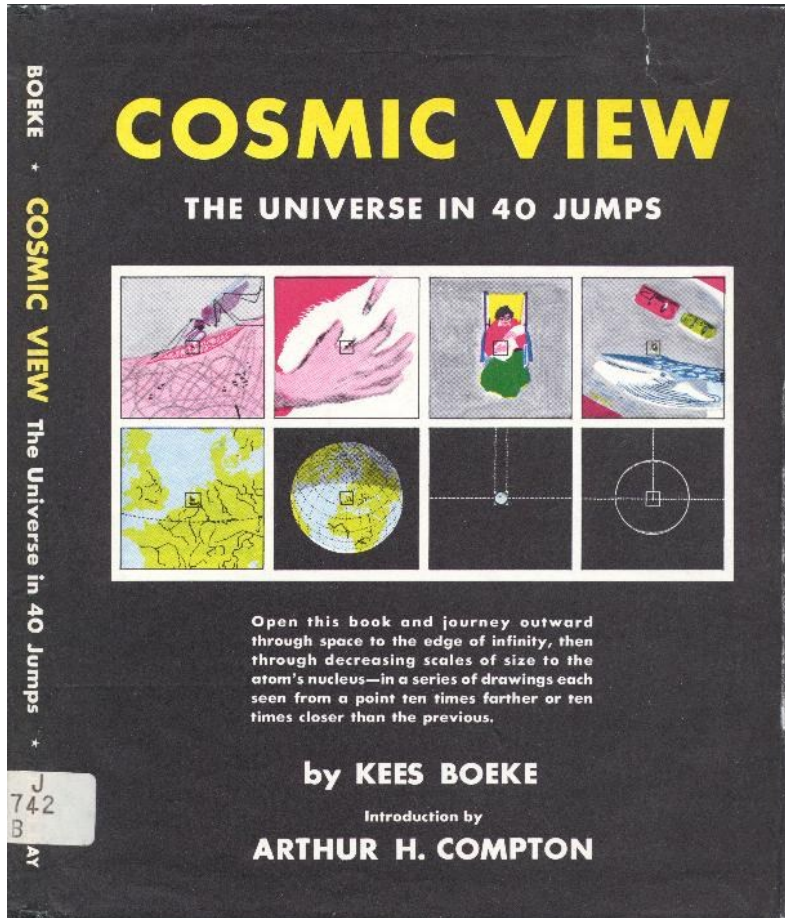
Met mijn geloof speelde ik half verstoppertje. De beschermengel was altijd onzichtbaar aanwezig, ik voorvoelde als er iets mis dreigde te gaan. Ik zorgde er dan voor dat het goed afliep. Maar bij mijn rechterschouder voelde ik de engel niet zitten. Het leek mij niet verstandig om mijn twijfel te tonen. Dat deed niemand.

Niemand in ons dorp twijfelde aan de volgende adem teug, behalve als men heel oud was of als er iemand in de familie op sterven lag en daarna overleed. Dan ging men veel naar de kerk om te bidden voor de zielsrust van de overledenen of voor henzelf. Ik heb enkele jaren gedacht dat in mijn moeders dorp in België de grootste familie de familie Zaliger was, zij spraken er altijd over. Rond mijn zesde jaar kwam ik er achter dat de familie Zaliger voor de helft in de hemel woonde en voor de andere helft op het kerkhof rustte: later zou ik ook bij deze familie gaan horen als ik netjes zou leven. In ons dorp moest je wel heel slecht zijn om lang in het vagevuur te blijven. De oudere vrouwen bidden veel en alle families gingen trouw naar de jaardiensten en naar het kerkhof met Allerzielen. Voor de hel en het vagevuur was ik niet bang.

Toen ik acht jaar was, deed ik het heilig vormsel [5]. De Heilige Geest zou mij helpen om mijn geloof te versterken. De bisschop zei bij mijn vormsel: "*Signaculum doni Spiritus Sancti*" (*Zegel van de gave van de heilige Geest*). Uit verveling had ik uit het missaal van zijn vader al wat Latijn geleerd tijdens de vele lange missen. De gave van de Heilige Geest hielp mij niet bij mijn geloof. Ik zag steeds duidelijker dat de Vader God was geschapen naar de gelijkenis van zijn gelovigen en niet omgekeerd zoals de Katholieke kerk ons voorhield. Rond die tijd begon het "Rijke Roomse Leven" in Zuid Limburg af te kalven; wij gingen nog alleen met hoogtijdagen naar de kerk.

Onze meester in de vijfde en zesde klas had stage gelopen bij De Werkplaats Kindergemeenschap van Betty en Kees Boeke in Bilthoven. Hij was pas een jaar op onze school en door hem heb ik twee jaar lang veel geleerd. Hij moedigde mij aan om samen met mijn vader de boeken uit de bibliotheek te lezen en er werkstukken over te maken. Kees Boeke's "*Wij in het heelal, een heelal in ons*" [6] hebben mijn vader en ik van kft tot kft gelezen.

Mijn vader en ik kochten een microscoop en een sterrenkijker. Samen lazen wij boeken over astronomie en microscopie. Voor school maakten wij zeker vier werkstukken over deze onderwerpen.



Hetzelfde deden wij voor wereldgeschiedenis en over andere godsdiensten. Wij lazen boeken over de Islam, het Hindoeïsme en het Boeddhisme.

Bij de landelijke toets voor middelbare school heb ik geen verstoppertje gespeeld. De meester vertelde vol trots dat onze klas een uitmuntende uitkomst had. De hele klas was ruim boven het landelijk gemiddelde. Ik had maar één fout bij een vraag die wij niet konden weten, omdat wij niet in Holland woonden. De meester zorgde dat iedereen een goede passende vervolgopleiding ging doen. Ik ging naar het gymnasium in de stad.

[1] Bron: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Doop_\(sacrament\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Doop_(sacrament))

[2] Bron: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vrijmaking>

[3] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Child_baptism_with_water.jpg

[4] Bron afbeelding: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Bundesarchiv_Bild_194-0552-30,_Prozession_der_Kommunionkinder.jpg

[5] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vormsel>

[6] Zie: Boeke, Kees, *Wij in het heelal, een heelal in ons - Twee tochten: door makrokosmos en mikrokosmos*. Amsterdam: J.M. Meulenhoff, 1959

[7] Bron afbeelding: <http://www.vendian.org/mncharity/cosmicview/> . De Engelse versie van het boek kan via deze hyperlink worden ingezien. De Nederlandse versie is in te zien via de volgende hyperlink: www.dearend.nl/pdf/Kees_Boeke.pdf

Jaren van ontluiken 2

16december 2011

MIJN eerste dag op het gymnasium begon na ongeveer 10 kilometer fietsen met onderweg een pittige heuvel. De school was veel groter dan onze dorpschool. Nieuwe klasgenoten en veel nieuwe leraren. Het leren bleef makkelijk en ik zorgde ervoor om dat niet te tonen. Ik bleef een buitenbeentje als leerling uit een ver gehucht met een ander dialect die iedere dag 20 kilometer alleen op de fiets zat.

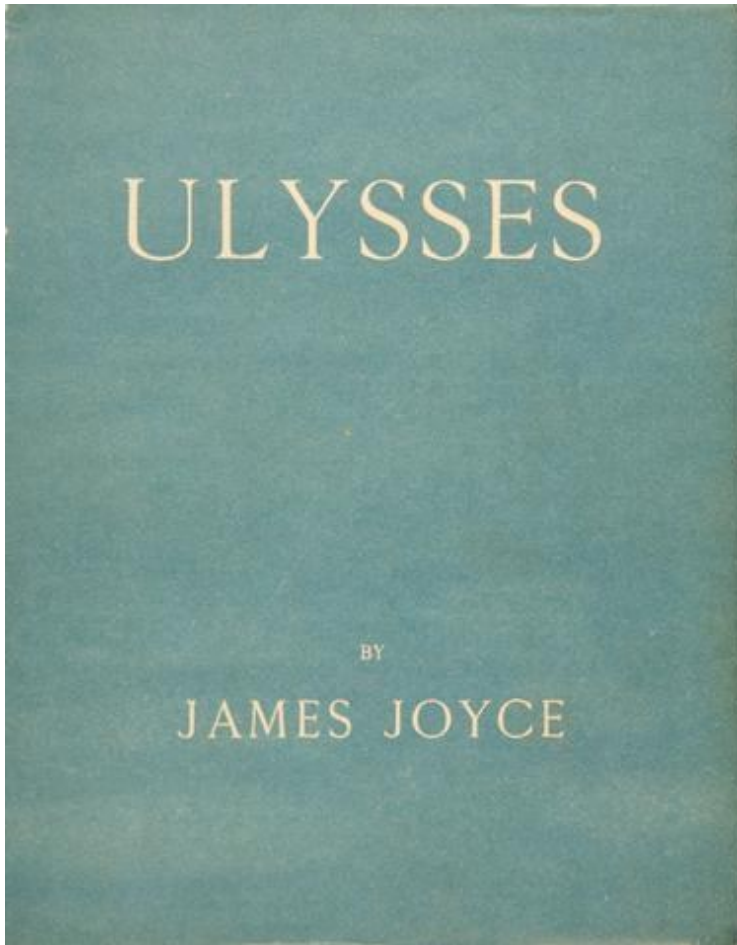
Na verloop van tijd ontstond een vriendinnenclubje en ik voelde me op school wat beter thuis. In de lessen verveelde ik mij en huiswerk maken was niet nodig; het moest nog een beetje spannend blijven. In ons dorp speelde ik muziek in de harmonie; ik had ook nog enkele vriendinnen van de lagere school. Met een lagere schoolvriend trok ik veel op – wij trokken door de bossen en beleefden daar allerlei avonturen. Door het vele fietsen had ik een uitstekende conditie – veel jongens konden mij niet bijhouden tot zij halverwege de middelbare school voldoende mannelijke hormonen hadden gekregen om mij met lichaamskracht voorbij te streven.

Als oudste van de drie zussen had ik een voordeel: ik had controle over alles wat er tussen ons gebeurde. Ik moederde over hen; dit leverde conflicten op met mijn zussen en mijn moeder. De oudste zijn had ook een nadeel: ik dacht dat ik controle kon hebben over alles wat er tussen ons gebeurde [1]. Ik merkte in de derde of vierde klas dat ik de enige bijzondere dochter was. Mijn zussen waren gewone normale leerlingen; mijn bijlessen voor hun

middelbare school leverden niet veel extra resultaat op. Ik was en bleef het enige buitenbeentje in ons huis.

Aan mijn tweede zus is in haar klas op school gevraagd hoeveel boeken er per jaar thuis werden gelezen. De meesten kwamen tot ongeveer 10 boeken. Een andere klasgenoot kwam tot 50 boeken. Mijn zus zei dat wij ongeveer 500 boeken lazen. Dat klopte: ik las zo'n 300 boeken – vaak ook makkelijke boeken, mijn vader 100 boeken en mijn zussen ieder 50.

In de tweede helft van het gymnasium moesten wij voor onze boekenlijsten lezen. Voor Engels gaf ik het boek *Ulysses* van James Joyce op. Deze keuze moest ik wijzigen, want de leraar Engels vond het boek te ingewikkeld [2]. Ik koos voor de lijst “*Lord of the flies*” van William Golding – een roman over de ontsporing van een groep jongens op een eiland. Uiteraard las ik *Ulysses* ook van kaft tot kaft – het boek heb ik pas later bij herlezing beter leren begrijpen. Op zeer abstract niveau heeft het boek *Ulysses* qua structuur model gestaan voor onze *Odyssee* naar “Wie ben jij”. Yes, van de monoloog van Molly Bloom heb ik veel opgestoken over de aardse kijk van vrouwen op mannen, reken maar van yes. Weer speelde ik verstoppertje – nu met mijn gevoelens van liefde, totdat ik mijn grote liefde enkele jaren later in Delft tegenkwam.



[3]

Voor Nederlands las ik onder andere het hele oeuvre van Hugo Raes en Jef Geeraerts. Door hen ben ik gevoelig geworden voor geïstitutionaliseerde misdaden tegen de mensheid.

De Franse existentialisten en fenomenologen – Jean Paul Sartre, Simone de Beauvoir en Albert Camus – las ik ook. Simone de Beauvoir was in die tijd voor mij een voorbeeld van een

zelfbewuste intelligente vrouw – zij schreef prachtige boeken zoals “Niemand is onsterfelijk” en “De Schone Schijn”. Albert Camus met “De Mythe van Sisyfus” en “De Mens in Opstand” toonde mij vergaande keuzes van mensen – deze boeken komen wij later op onze Odyssee tegen.

In een overzicht van wereldfilosofie zag ik een verwijzing naar de Tao Te Ching van Lao Tzu. Dit boek fascineerde mij omdat ik de denkrichting indertijd niet meteen kon duiden. Op onze Odyssee komen wij dit boek in hoofdstuk 7 tegen.

Vrouwenemancipatie en popmuziek kregen in die tijd een beperkte plaats in mijn leven. Mijn verliefdheden waren vaag en onbereikbaar; de jongens in mijn omgeving waren naïef of dom – behalve mijn lagere school vriend. Wij maakten allerlei zwerftochten – aan het einde van de Middelbare school ook meerdaagse tochten. Mijn moeder had hiertegen bezwaar; mijn vader vond het goed en begon over de pil – maar dat speelde niet. Wij gingen kamperen in België, een paar dagen liftend naar Parijs en naar Taizé voor het gemeenschapsgevoel – niet voor de religie. De laatste zomervakantie van de middelbare school hebben wij met de trein een maand door Europa gereisd. Ik heb nog steeds af en toe contact met hem.



Mijn exacte vakken gingen echt vanzelf. Natuurkunde en wiskunde kosten geen moeite. Een wiskunde olympiade leverde een mooie plaats op. Ik las de Scientific American in de schoolbibliotheek – de puzzles van Martin Gardner [5] vond ik leuk om op te lossen.

In de zomervakantie na mijn eindexamen las ik bijna alle boeken van Erich Fromm. Zijn humanisme tegen de stroom in vond ik zorgwekkend [6] en bemoedigend. Later op onze Odyssee komen wij zijn boeken nog tegen.

In mijn laatste jaar van het gymnasium heb ik besloten om een technische studie in Delft te gaan volgen. Mijn vader was erg trots op mij. Samen hebben wij gelukkig snel een kamer in Delft gevonden. Een nieuwe fase in een andere cultuur brak aan.



[7]

[1] Zie ook: Brown, Eleanor, *The weird Sisters*. HarperCollins p. 121

[2] Zie ook: [http://en.wikipedia.org/wiki/Ulysses_\(novel\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Ulysses_(novel))

[3] Bron afbeelding: [http://en.wikipedia.org/wiki/Ulysses_\(novel\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Ulysses_(novel))

[4] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/>

Bestand:Paris_Night.jpg

[5] Zie ook: Gardner, Martin, *The colossal Book of Mathematics*. New York: W.W. Norton & Company, 2001

[6] Zie ook: Fromm, Erich, *Escape from Freedom*. New York: Rinehart & Co, 1941

[7] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/>

Bestand:Delft_stadhuis.jpg

Jaren van bloei 1

19 december 2011

*De Lentezon scheen
Gul en overvloedig neer
Haar glimlach voor ons*

VAN een omgeving waar “ja” alles kon betekenen afhankelijk van de omstandigheden – van een regelrecht “nee” tot een “ja” van Molly Bloom in Ulysses van James Joyce – verhuisde ik naar een land waar “ja en nee” de wereld volkomen in tweeën deelde. Het was een land dat onvoorstelbaar plat was en waar iedere groepering zijn eigen geloof baseerde op een bepaalde passage uit de Bijbel. Alleen het water was alomtegenwoordig. Water was voor alles en iedereen gelijk en iedereen streed daar dan ook tegen. Het was altijd pompen of natte voeten – veel vloeren van woningen langs het kanaal liggen ruim beneden het waterpeil in het kanaal.



[1]

Later heb ik begrepen dat het pompen erg nauw luistert. Bij teveel pompen klinkt de bodem van de polder in en zakt de bodem van de polder onherroepelijk verder naar beneden. Er moet steeds voldoende water in de slootjes en in de bodem van de polder blijven.

In dit land ging ik wonen, studeren, en ik ontmoette er mijn grote liefde – in deze volgorde.

Zo vlak als de polders waren, zo vlak waren toen in mijn ogen ook de manieren van de inwoners van dat land. Uit gastvrijheid werd ik bij een verjaardagsfeest uitgenodigd op de koffie – een klein stukje appeltaart voor iedere bezoeker en bij het aanbieden van een tweede biertje later op de avond zei iedereen: “Het is tijd om weer eens op te stappen”. Daar zat ik met mijn tweede biertje dat ik maar snel opdronk. Bij feesten in Zuid Limburg werden 24 vlaaien afgebakken voor het bezoek – men keek niet op enkele stukken vruchtenvlaai meer of minder voor iedere gast.

Mijn kamer was vlak bij een burgerroeivereniging in Delft. Ik ging bij de vereniging op bezoek: de vereniging zag wat in mij en ik vond de vereniging aantrekkelijk. Mijn drie jaren in Delft ben ik er blijven wedstrijdroeien.

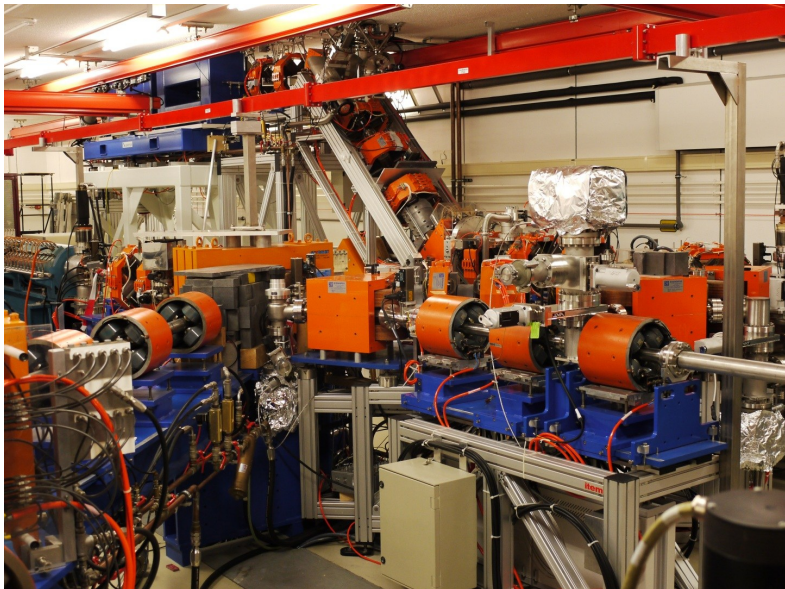


[2]

In deze directe omgeving ging ik studeren: het sloot mooi aan bij de rechtlijnigheid van wiskunde en natuurkunde. Later bleken deze vakken en de inwoners van Holland wat minder rechtlijnig te zijn.

Mijn studie was nog altijd even makkelijk als op het gymnasium. Veel schijnzekerheden vielen tijdens mijn studie weg. Ik mocht bij een practicum een versterker bouwen; er waren teveel onbekende variabelen in de beschikbare formules om een eenduidige oplossing te verkrijgen. De oplossing hiervoor bestond uit het aannemen van enkele instelstroompjes – gebaseerd op ervaring of gerommel van alledag – en als het niet voldeed werd het instelstroompje wat aangepast.

Het bepalen van de uitkomsten van proeven bestond uit het vele keren meten waarna statistisch de uitkomst met een betrouwbaarheidsinterval werd berekend – ook gerommel van alledag, maar gestructureerd en reproduceerbaar gerommel binnen een statistisch betrouwbaarheidsinterval.



Bij wetenschapsfilosofie vernamen wij van Popper en Kuhn met falsificatie [4] als criterium voor wetenschap: een idee of model was pas wetenschap als het idee of model bevattelijk was – en openstond – voor andere ideeën/modellen die een kans hadden het eerste idee te weerleggen. Ideeën en modellen die niet bevattelijk waren voor weerlegging, vielen in de categorie dogma's of religie.

Tijdens de colleges maatschappijleer maakte ik kennis met een hiërarchie van behoeften beschreven door Abraham Maslow [5]. Volgens dit model had ik een begin gemaakte met zelfverwezenlijking met een levensgroot gat bij liefde – daar had ik nog steeds verstoppertje gespeeld met mijn gevoelens.

De colleges maatschappijleer over de “Milgram” [6] en “Stanford Gevangenis” [7] experimenten vergrootten mijn zorg en onbehagen dat was ontstaan bij het lezen van het oeuvre van Jef Geeraerts en van Erich Fromm. Een zeer aanmerkelijk deel van de mensheid liet zich – vaak door omstandigheden – wel erg makkelijk meesleuren in laaghartig, volgbaar en zelfs verwerpelijk gedrag. In mijn laatste jaar in Delft maakte ik kennis met de kwade trouw en de theorie van de blik van Sartre [8]. Door deze zienswijze werden mensen in hun vrije handelen ernstig belemmerd. Volgens de kwade trouw verwordt de mens tot een instrumenteel ding door op de betreffende mens een stempel te drukken: een vrij mens met alle mogelijkheden wordt uitsluitend door zijn rol als bijvoorbeeld kelner gereduceerd tot een beperkt instrumenteel dienend ding. Een soortgelijk mechanisme speelt bij de theorie van de blik waardoor in een oogopslag een vrij mens met alle mogelijkheden kan worden gereduceerd tot een laaghartig wezen. Een mens kijkt door een sleutelgat van een kamer, een tweede mens ziet dit: door de blik van deze tweede

persoon wordt de eerste mens teruggebracht tot een laaghartige gluurder.

Deze colleges wetenschapsfilosofie en maatschappijleer hebben mijn hele verdere leven beïnvloed. Later zal ik hierdoor in Amsterdam mijn studie in een hele andere richting voortzetten.

Eerst volgde ik drie jaren mijn technische natuurwetenschappelijke studie met onder meer de onderwerpen: elektromagnetische velden, thermodynamica, vloeistofleer, relativiteitstheorie, kwantummechanica en wiskunde over matrices en vectorvelden.

Uiteraard bleef ik bibliotheken bezoeken. De algemene bibliotheek voor literatuur, algemene ontwikkeling en ontspanning en de technische bibliotheek voor verdieping op natuurwetenschappelijk terrein.

Maar in het tweede semester van mijn eerste jaar kwam ook en vooral de liefde in mijn leven.

[1] Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Koog>

[2] Bron afbeelding: [http://en.wikipedia.org/wiki/Rowing_\(sport\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Rowing_(sport))

[3] Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Rijnhuizen_\(FOM\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Rijnhuizen_(FOM))

[4] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Falsifiability>

[5] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow

[6] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Milgram_experiment

[7] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Stanford_prison_experiment

[8] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Being_and_Nothingness . In het tweede deel van de zoektocht naar “Wie ben jij” zullen wij ook het “ding—verwikkeld in de wereld” tegenkomen zoals beschreven in: Heidegger, Martin, *Bremen and Freiburg Lecturers—Insight into that which is and basic principles of thinking*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 2012 p. 5 - 22. Aanvullend hierop bezien wij het “zin geven en zin nemen” zoals beschreven in: Merleau-Ponty, Maurice, *Fenomenologie van de waarneming*. Amsterdam: Boom, 2009.

Jaren van bloei 2

23 december 2011

ONVERWACHTS aan het begin van de eerste lente in Delft kwam mijn grote liefde in mijn leven. Ik draaide mij om en daar stond hij. Een vriendelijke glimlach in een vollemaansgezicht met veel blonde krullen. Van verbazing opende ik mijn mond en zijn glimlach werd veel groter; ik moest lachen. Hij studeerde bouwkunde, was enkele maanden jonger en hij woonde aan de andere kant van de stad. Het leek of wij elkaar al heel lang kenden. Hij nodigde mij uit om samen koffie te drinken – ik nodigde hem uit om bij mij te komen eten na de roeitraining. 's-Avonds zijn wij naar een orgelconcert in de Nieuwe Kerk in Delft gegaan met muziek van Johann Sebastian Bach.



[1]

Na wat drinken in de Waag [2] hebben wij afscheid genomen; hij zou twee dagen later bij mij komen eten.

Aan het begin van die nacht heb ik wakker gelegen; ik voelde tintelingen over mijn lichaam. Later viel ik moe in slaap. De volgende twee dagen voelde ik mij zweven; overal waar ik ging voelde ik een warme gloed om mij heen. Aan het begin van de avond heb ik mijn beste recept voor hem gekookt; hij had een fles wijn meegenomen – ik zondigde tegen mijn roeitraining. Lang tafelen met veel praten en lachen en bij het afruimen voor het toetje legde hij zijn hand op mijn schouder, ik draaide naar hem toe en glimlachte gelukkig. Na het eten zijn wij muziek gaan luisteren en kussen. Alles was vertrouwd, onze handen en tongen vonden vanzelf hun weg: ervaring van een mensenleven van vele miljoenen jaren.



[3]

Hij bleef slapen, wij lagen lepeltjes gewijs – onderkleding nog aan. De volgende middag ging hij een week op studiereis: ik heb hem uitgezwaaid.

Deze week heb ik gebruikt om mijn lichaam te verkennen en de anticonceptiepil te halen. Het leek mij goed om op dit punt geen verstopper te spelen. Als oudste wilde ik een klein voordeel hebben: enige controle over de intimiteit tussen ons beiden. Uit de bibliotheek heb ik enkele boeken geleend over lichamelijke intimiteit. Een paar avonden heb ik uitgezocht wat ik in ieder geval lekker vond – na wat proberen ontdekte ik dat orgasme [4] bij mij leek op het maken van bochten bij het fietsten – de rest zou later komen.

Een week later na de roeitraining wachtte ik hem aan het begin van de avond op. Hij straalde toen hij mij zag. Wij gingen naar zijn kamer. Hij sliep terwijl ik mijn avondeten opat. Ik heb wat uit zijn boeken over architectuur gelezen: Ernst Neufert - Architects' Data en enkele boeken over de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Tegen het einde van de avond heb ik hem wakker gemaakt; hij zag er lief en kwetsbaar uit. Ik heb muziek opgezet en ben bij hem gaan liggen. Langzaam gingen wij samen in elkaar op; samen één zweefden wij met de muziek. Een aantal keren was ik volkomen één met alles. Ik voelde een oneindige liefde; een overstijgen van het ik. Later hebben wij nog wat geslapen. De volgende ochtend maakte ik zingend voor ons het ontbijt. Wij zijn afwisselend op elkaars kamers gaan wonen. Die lente, zomer en herfst lichtten op in een gouden gloed. Daarnaast waren er de nodige praktische zaken: studie, roeien, vakantie, kennismaken met elkaars familie. En uiteraard praten en leven met andere studenten.

Rondom het roeien gingen wij de weekenden weg – kamperen in België, logeren bij vrienden in andere steden, bezoeken van musea en gebouwen.

Met Hemelvaart waren wij in ons dorp bij mijn ouders. Wij hadden afgesproken met mijn lagere schoolvriend. Hij noemde kort dat hij verliefd was op een schoolvriendin. De volgende dag kwamen wij haar tegen. Zij was heel verrast om ons samen te zien. Zij dacht dat ik wat had met mijn lagere school vriend – zij zag wel wat in hem. Met Pinksteren hebben wij hen beiden in Delft uitgenodigd. Daar is het begin van hun latere huwelijk ontstaan.



[5]

De zomervakantie hebben wij met zijn vieren per trein door Europa getrokken. Een zorgeloze zomer.

Rond de herfstvakantie nam zijn aandacht voor mij af; eerst bleek dat uit heel kleine dingen. Er werd een kleinigheid vergeten –

bijvoorbeeld: een afspraak voor een weekend weg viel samen met een andere afspraak – kan gebeuren. Daarna voelde ik steeds meer in allerlei gebaren dat onze volledig samenzijn niet meer wederzijds was. Niet veel later vroeg hij om meer vrijheid en hij werd al snel verliefd op een andere medestudente. Deze overgang kostte hem moeite en veroorzaakte bij mij een aardverschuiving. De aardverschuiving werd niet veroorzaakt door zijn belangstelling voor andere vrouwen, maar doordat wij van elkaar zijn gaan afdwalen en door de steeds verdergaande disharmonie in onze relatie. Het was net of de linker en rechter hand, oog, oor, voet langs elkaar begonnen te leven. Eerst voelden wij ons één, met elkaar en met de wereld om ons heen. Rond de herfstvakantie werden wij langzaam steeds meer twee. Wij hebben eerst een driehoeksverhouding geprobeerd. In die tijd waren de verhoudingen tussen man en vrouw al een tijdje op drift geraakt. De tweede vrouwen emancipatie golf was in onze omgeving in volle gang – ik denk dat ik in die tijd niet makkelijk was. Van een driehoeksverhouding gingen wij over in een intieme vriendschap van ruim een jaar met veel praten over het leven en over onszelf en heel af en toe was er intimiteit. Halverwege mijn derde studiejaar zei een studentenpsycholoog tegen mij de eerlijke en zeer schrijnende woorden “verkeerde partnerkeuze”. Na dit bezoek had ik over de gracht willen schreeuwen: “De enig juiste partnerkeuze”. Nu ik terugkijk – hoe juist. Na mijn grote liefde zijn er af en toe een paar vage verhoudingen geweest die kunnen worden weergegeven met de tekst uit een lied van Joan Armatrading [6]:

“I’m not in love, but I’m open for persuasion”.

Onze vriendschap verwaterde, maar mijn innerlijk verlies bleef. De volle maan van liefde die eerst van zijn gezicht straalde, was nu overgegaan in een nieuwe maan. Het was pijnlijk om hem in Delft

tegen het lijf te lopen – ik was niet aardig meer. Daarbij kreeg ik geen toestemming van de faculteit om mijn studie te vervolgen in een richting die ik wenste. In het volgende bericht hierover meer.

In het laatste semester van mijn kandidaatsstudie zat ik tijdens colleges filosofie vaak naast een charmante man van middelbare leeftijd. Hij werkte een korte tijd als wetenschappelijk medewerker bij Bouwkunde, maar hij zou binnenkort gaan meehelpen op de boerderij van zijn peettante zo'n tien kilometer van ons dorp vandaan. Met hem heb ik een aantal keren geluncht. Ik heb hem mijn plannen voor het vervolg van mijn studie in Amsterdam verteld. Daarop heeft hij mij mijn eerste kamer in Amsterdam bij vrienden van hem bezorgd. Als ik af en toe in Zuid Limburg bij mijn ouders was, heb ik hem op de boerderij bezocht. Ik hielp wat mee op de boerderij en wij aten samen.

[1] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Delft>

[2] Zie ook: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Waag_\(Delft\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Waag_(Delft))

[3] Bron afbeelding: <http://fr.wikipedia.org/wiki/Amour>

[4] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Orgasm>

[5] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Delft>

[6] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Joan_Armatrading

Jaren van bloei 3

26 december 2011

MIJN studie aan de Technische Universiteit in Delft vorderde probleemloos. De wiskunde was nog steeds optellen en aftrekken – soms in een iets andere vorm dan bij het rekenen op de lagere school. Ik was gefascineerd door oneindig keer [1] optellen en aftrekken van heel kleine getallen. Afhankelijk van de eigenschappen van een bepaald uiterst kleine getal, kon de uitkomst van het oneindig keer optellen van dit uiterst kleine getal zijn:

- uiterst klein;
- een bepaald getal
- uiterst langzaam naar oneindig gaan
- snel naar oneindig gaan.

Vooraf de omslag van het punt waar de optellingen van een groot getal naar oneindig veranderden, boeide mij.

Oneindig is heel grappig, omdat het buiten ons bevattingsvermogen ligt. Als een aap op een willekeurig manier oneindig keer op een typemachine gaat type, dan zal deze aap na een lange tijd de volledige Ulysses van James Joyce achter elkaar typen [2]. Oneindig is zo groot dat deze aap het ook een aantal keren achter elkaar zal doen – het zal wel tergend lang duren voordat dit gebeurt.



[3]

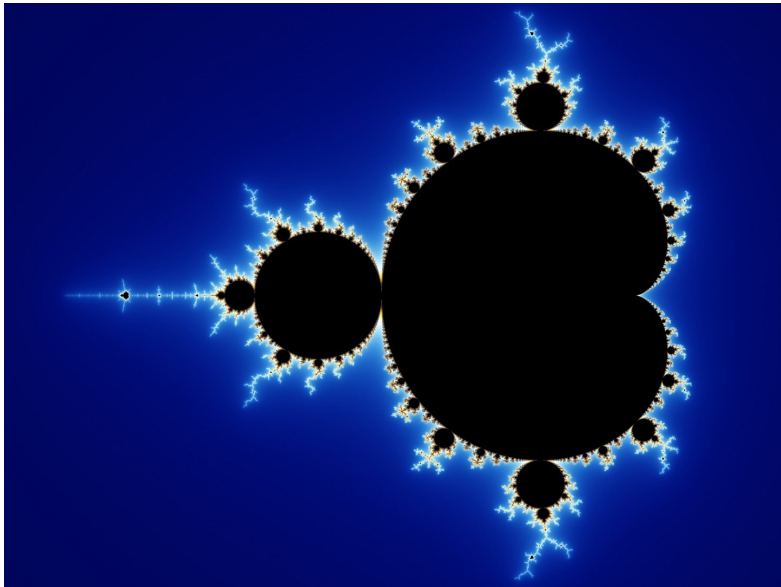
Dit optellen – met positieve, negatieve of imaginaire getallen – kan plaatsvinden over een bepaalde afstand in een lijn, over een oppervlak of in een bepaalde ruimte. De afstand over de lijn, het oppervlak of de bepaalde ruimte kan van uiterst klein tot oneindig variëren, afhankelijk waar naar gekeken wordt.

De manier waarop dit optellen in een lijn, over een vlak of in de ruimte – vanuit verschillende uitgangspunten – plaatsvindt, kan worden onderzocht met vector-analyse [4]. Bij deze analyse wordt gekeken in welke richting de optellingen of toename het snelst plaatsvindt – gradiënt. Daarnaast wordt gekeken hoeveel de toename of afname is op een bepaald punt – divergent – bijvoorbeeld: hoeveel warmte straalt een punt uit of hoeveel warmte neemt dit punt uit de omgeving op. Ook wordt gekeken of op een bepaald punt de naaste burens sneller veranderen – rotatie.

Soms zijn er onregelmatigheden in de optellingen. Dit is het geval als op een bepaalde plaats door bijna nul wordt gedeeld. Als boven de streep het getal ook naar nul gaat, dan kan de uitkomst weer variëren van heel klein tot oneindig. Rond deze bepaalde plaats

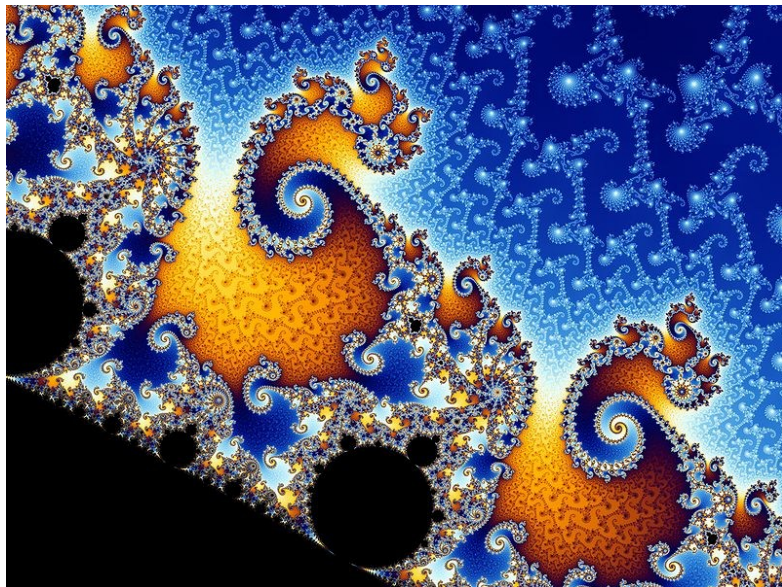
kan de uitkomst van min oneindig naar plus oneindig overgaan, afhankelijk van de richting waarin deze plaats wordt benaderd.

In mijn tweede studie jaar werden uitkomsten van onderzoeken naar gedragingen van het weer door Benoît Mandelbrot bekend. Hij gebruikte hiervoor vrij eenvoudige wiskundige vergelijkingen. De uitkomsten van deze vergelijkingen laten na vele herhalingen fascinerende beelden zien. Zwart zijn de plaatsen die keurig binnen de vergelijkingen passen. Blauw de kleuren die erbuiten vallen. De randen zijn uitermate complex en interessant: inzoomen laat een steeds verdergaande complexiteit zien.



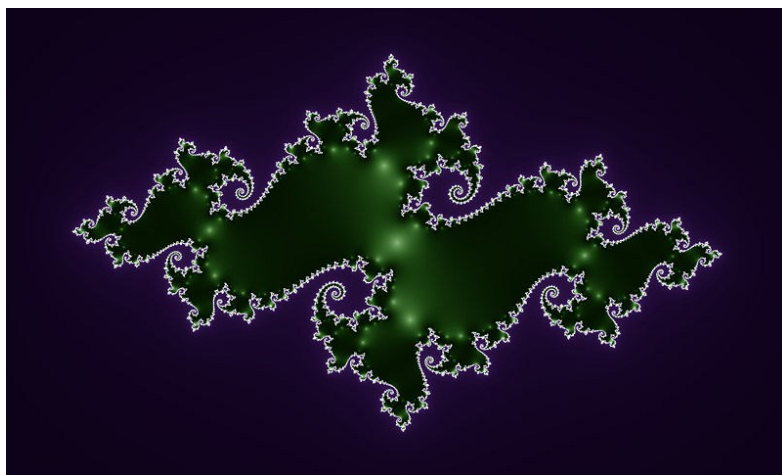
[5]

Bij verder inzoomen bij de overgangen worden steeds complexere beelden getoond totdat de computer het rekenen niet meer aankan.



[6]

De vergelijking van de Julia-set laat een zelfde complex en vertrouwd beeld zien.



[7]

De uitkomsten voor de vergelijkingen voor de gedragingen van het weer op aarde laten zien dat uiterst kleine verschillen in de beginwaarde in kritische gebieden op termijn van enkele dagen een grote invloed kan hebben op het weer over de hele aarde. Als voorbeeld: de vlucht van een vlinder in het Amazone gebied beïnvloedt direct het weer in Europa enkele dagen later en omgekeerd [8].

In die tijd probeerde ik een verband te leggen tussen de uitkomsten van het pionierswerk van Benoît Mandelbrot en de inhoud van Kees Boeke's *"Wij in het heelal, een heelal in ons"* [9]. Iedere schaalvergroting of – verkleining liet een heelal zien met een uitermate intrigerend en complexe omgeving die door verhoudingsgewijze eenvoudige vergelijkingen werd bepaald.

De vergelijkingen voor de (sub-)atoomfysica waren verhoudingsgewijze eenvoudig. De uitkomsten waren complex waarbij deeltjes een golf en een deeltjes karakter konden hebben. Het deeltje was met grote kans op een of enkele plaatsen, maar er was ook een uiterst minieme kans dat het deeltje overal en nergens kon zijn. De microkosmos had ik in haar rijkdom al door een microscoop gezien. Onze leefwereld kan iedereen beschouwen. Van de macrokosmos had ik in al haar pracht al een glimp mogen zien door een telescoop.

In het derde jaar van mijn studie was ik van plan om mij verder te verdiepen in een universele veldtheorie met vergelijkingen die even eenvoudig waren als de vergelijkingen van Manderbrot-set [10]. Deze vergelijkingen beloofden op een zelfde manier na verloop van tijd grote verschillen in de uitkomst te vertonen bij zeer minieme verschillen van de beginconditie. Daarnaast was te voorzien dat de vergelijkingen van iedere uitgangspositie in het veld bekeken een samenhangend geheel zouden vormen. De

meeste verschuivingen van de uitgangspositie waren gelijkmatig en voorspelbaar, maar sommige verplaatsingen vertoonden een grote sprong die af en toe oneindig kon zijn. Een verklaring voor de oerknal [11] zou hierdoor herleidbaar kunnen zijn, doordat alle plaatselijke energie voor een deel zou samenbundelen op een plaats en daarna zich in een fractie als een oerknal weer zou verspreiden. Volgens deze theorie kan overal een oerknal optreden, maar de kans daarop is uitermate klein.

Hierbij is er nog de vraag naar de totale energie in het oneindig universum:

- nul – hierbij bestaan er mogelijk een of meer gespiegelde universa met gespiegelde energie
- een bepaald getal – hierbij ontstaat de vraag naar de verklaring van dit getal
- oneindig – hierbij ontstaat de vraag of er oneindig veel andere universa bestaan die gelijkenis hebben met (of zelfs identiek zijn aan) ons universum of dat er een gelaagdheid in universa aanwezig is waarbij het ene oneindige universum deel uit maakt van heel veel andere oneindige universa; een oplossing zou de machten van tien kunnen zijn waarbij op iedere macht een ander universum zichtbaar is die voldoet aan het universele vectorveld.

Dit idee [12] was zeer ambitieus. De uitwerking van dit idee oversteeg mijn mogelijkheden binnen drie of zes jaren studie; dit moest in groepsverband worden onderzocht. De Technische Universiteit kon of wilde hierbij geen begeleiding bieden. Het idee paste niet binnen het indertijd bestaande onderzoeksprogramma van Universiteit.

In de tweede helft van mijn derde jaar in Delft stond ik met lege handen in mijn studie en met lege handen in de liefde. Nu merkte ik in de mensenwereld het nadeel van de oudste zijn: ik kon geen controle hebben over alles wat er om mij heen gebeurde [13]. Ik was gedwongen afscheid te nemen van mijn grote liefde en van mijn ambities in de technische studie.

Na gesprekken met veel mensen besloot ik verder te studeren in Amsterdam op het gebied van menswetenschappen. Gelukkig kon ik – met een aanbeveling van docenten aan de Technische Universiteit – een bijbaan krijgen aan de Universiteit in Amsterdam op het gebied van wiskunde in de menswetenschappen.

[1] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Infinity>

[2] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Infinite_monkey_theorem

[3] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Monkey-typing.jpg>

[4] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Vector_calculus

[5] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Mandelbrotverzameling>

[6] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Mandelbrotverzameling>

[7] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Juliaverzameling>

[8] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Chaos_theory

[9] Zie: Boeke, Kees, *Wij in het heelal, een heelal in ons - Twee tochten: door makrokosmos en mikrokosmos*. Amsterdam: J.M. Meulenhoff, 1959

[10] Zie verder: http://en.wikipedia.org/wiki/Mandelbrot_set

[11] Zie verder: http://en.wikipedia.org/wiki/Big_Bang

[12] Het beschreven idee is fictief. De auteur heeft niet alle implicaties van het idee op zin en onzin nagelopen.

[13] Zie ook: Brown, Eleanor, *The weird Sisters*. London: HarperCollins p. 121

Studie menswetenschappen 1

30 december 2011

NA mijn derde studiejaar verhuisde ik aan het begin van de zomervakantie met hulp van studievrienden uit Delft naar Amsterdam. Mijn nieuwe kamer had ik gevonden door bemiddeling van de charmante man met wie ik in Delft de colleges filosofie had gevolgd die werden gegeven door Prof. Dr. W. Luijpen. Pas halverwege de collegereeks begreep ik dat zijn naam Man Leben was. Hij stelde mij voor aan vrienden van hem die in de binnenstad van Amsterdam woonden; zij hadden een kamer over op de bovenverdieping. Mijn hele studietijd in Amsterdam ben ik op deze kamer blijven wonen; al snel werd ik van kamerbewoner een huisgenoot die een aandeel had in het algehele huiselijk leven – samen koken, om beurten schoonmaken, aan het einde van een drukke dag nog wat napraten en heel soms een feest. De vrienden van Man waren blij met wat extra leven in huis en ik had deze huiselijkheid nodig nadat ik leeg uit Delft was vertrokken. Later hierover meer.



[1]

In Delft had ik de verplichte vakken voor menswetenschappen en wetenschapsfilosofie gevolgd. Daarnaast koos ik er voor om veel keuzevakken op dit gebied te volgen. Mijn technische natuurwetenschappelijke studie kon ik in Delft niet voortzetten in de richting die ik voor ogen had. Na gesprekken met veel mensen over mijn drijfveren, heb ik gekozen om mijn studie voort te zetten op het gebied van de menswetenschappen – de tweede hoofdstroom van mijn studie in Delft.

Met mijn kandidaatsdiploma in een technische studie kreeg ik maar enkele vrijstellingen voor bepaalde vakken in de menswetenschappen. Ik las snel en gelukkig kon ik voor de verplichte vakken in een hoog tempo examen doen. Binnen een jaar had ik mijn achterstand ingehaald.

Mijn studie omvatte psychologie die vooral was gericht op de ontwikkeling van mensen en op gedragingen van mensen in hun dagelijks leven. De behoeftetopiramide van Abraham Maslow had ik in Delft al bestudeerd. Aanvullend daarop bestudeerde ik hoe mensen leerden kijken en zien; welke processen bij inprenting en beeldvorming een rol spelen. Inprenting en beeldvorming kan geschieden door het zien van voorbeelden van ouders en opinievormers, maar kan ook fysiek gebeuren door het eten van bedorven eten waarna het voedsel dat hiermee wordt geassocieerd nooit meer aangenaam wordt gevonden. Ik bestudeerde hebzucht in relatie tot overlevingsdrang van mensen; daarbij las ik veel studies over de rol van individuen op conflicten en oorlogsvoering, de gevolgen van deze conflicten op individuen en de interacties tussen beiden. Door verheerlijking en verering van heldendaden tijdens de oorlog worden individuen en samenlevingen rijp gemaakt voor acceptatie van de verschikkingen van oorlogsvoering. In de beeldvorming zouden deze verschikkingen noodzakelijk zijn om een hoger doel te bereiken op het gebied van religie, overleving, grotere welvaart of overwinning van basisangsten. Later volgde ik als speciaal onderwerp de interactie tussen literatuur en kunst enerzijds en oorlogsgeweld anderzijds. Na het volgen van dit vak ben ik voor altijd anders naar bepaalde kunstuitingen gaan kijken. Een aantal dadaïstische en surrealistische kunstenaars hebben zich hun beeldtaal in de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog eigen gemaakt; zij hebben letterlijk de verschikkingen – lijken en paarden – in de bomen zien hangen.



[2]



[3]

Op het terrein van sociologie bestudeerde ik groepsgedrag waarbij inprenting en beeldvorming door initiatieriten en groepsdwang mijn bijzondere aandacht hadden. Ook veranderingen binnen groepen met de bijbehorende groepsdynamica en de gevolgen van deze veranderingen op het persoonlijke leven van groepsleden werden door mij bestudeerd. Tijdens het begin van de Eerste Wereld Oorlog was de deelname voor jonge mannen nog vrijwillig, maar als aan deze “vrijwillige” aanmelding geen gehoor werd gegeven, dan werden de jonge mannen en hun families fysiek en mentaal volledig uit de lokale gemeenschap buitengesloten – meer voorbeelden volgen later tijdens onze Odyssee.



[4]

Mijn interesse bij het vak geschiedenis ging uit naar de wijze waarop de geschiedenis in de loop der tijd vorm kreeg onder invloed van heersende beelden van de werkelijkheid in de samenleving. Vaak werd de geschiedenis geschreven door de overwinnaar of door de heersende klasse. De heersende klasse bepaalde van oudsher wanneer het jagen van dieren een edele en nobele activiteit – een privilege van de adel – was, of moest worden gezien als ordinair stropen – door mensen zonder privileges. Dezelfde wijze van beeldvorming was ook werkzaam bij het bepalen wanneer een verovering moest worden gezien als een triomfantelijke weldaad voor de samenleving of een laaghartige roof van eigendommen en rechten. De werkelijkheid en de bijbehorende beeldvorming werden vaak aangepast aan noden en wensen van heersende klasse of aan de opkomende nieuwe klasse van heersers. De anarchist Mikhail Bakunin heeft ruim honderd jaar geleden heel terecht opgemerkt dat de revolutionairen in

Rusland in hun beeldvorming en in hun daden binnen een jaar erger zouden zijn dan de Tsaar [5]. Tegen het einde van mijn studie heb ik met veel interesse de studie over de Geschiedenis van het persoonlijke leven van onder andere Philippe Ariès [6] en George Duby [7] gelezen. Hierin werd mooi weergegeven dat hoewel alles verandert, heel vele oude elementen in een gewijzigde vorm aanwezig blijven. Volgens oud romeins recht heeft een vader het recht een kind na de geboorte te aanvaarden of af te wijzen: mogelijk is de doop van een pasgeborene nog een overblijfsel van dit oude patriarchale recht. Het Romeinse rijk is in België en de Zuidelijke Nederlanden tot op heden blijven voortbestaan in de kerkprovincies van de Katholieke kerk. De kazuïfels van de priesters in de Katholieke kerk vertonen nog steeds sterke overeenkomsten met de heersende mode in Rome in de vijfde eeuw na christus.

In het volgende bericht meer over mijn studie van de geschiedenis van het recht en de taal.

[1] Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Amsterdam>

[2] Born afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/World_War_I

[3] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Surrealism>

[4] Bron afbeelding: http://nl.wikipedia.org/wiki/Eerste_Wereldoorlog

[5] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Mikhail_Bakunin

[6] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Philippe_Ari%C3%AAs

[7] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Georges_Duby

Studie menswetenschappen 2

2 januari 2012

IN het verlengde van psychologie en geschiedenis bestudeerde ik ook de geschiedenis van het recht en de gebrekkige rol van taal op het gebied van emoties, cultuur en karakter.

De geschiedenis van het recht bestudeerde ik om meer inzicht te krijgen in de ordening van de samenleving en de verhoudingen tussen individuen onderling. Heel lang geleden was alles privé en groepsrecht. Bij vogels heeft de bewoner van een territorium net even meer te zeggen dan een indringer – meestal druipt de indringer af tenzij de bewoner niet oplet of niet in staat is zijn territorium te verdedigen. De bewoner heeft het territorium nodig om over voldoende voedsel te kunnen beschikken voor de jongen.



Bij mensen speelt een soortgelijk mechanisme een rol bij de wijze waarop mensen of groepen recht laten gelden op een gebied. Daarnaast hebben mensen gewoonterecht ontwikkeld en gastvrijheid voor bezoekers. Deze gastvrijheid is soms vastgelegd in gastrecht [2] – vaak vinden hierbij ruilprocessen plaats met "objecten in het midden" om vertrouwen te bewerkstelligen en te bestendigen tussen bewoners en bezoekers.



[3]

Heersers hebben al vroeg door middel van recht willen aantonen wie het voor het zeggen heeft – de baas [4] was – in een bepaald gebied. Een van de oudste wetboeken is de codex van Hamurabi [5]. Met de verspreiding van deze Codex in spijkerschrift op zuilen

binnen zijn rijk, toonde Hamurabi aan wie zeggenschap had over de gebruiken en de orde binnen zijn heerschappij. Deze codex van Hamurabi kende een lange lijst met straffen op overtredingen – de meeste straffen hadden kenmerken van “oog om oog, tand om tand”. Bijna alle straffen waren af te kopen met een “object in het midden” om het vertrouwen weer te herstellen – de straf op het per ongeluk ernstig verwonden van de buurman bij werkzaamheden kon worden afgekocht met overdracht van vee om het onderlinge vertrouwen te herstellen.



[6]

Naast het recht tussen mensen onderling, was er ook recht dat was gericht op het algemeen belang. Een deel van dit publieke recht was vastgelegd in verdragen tussen vorsten en heersers onderling. Het verschil tussen deze vorsten en heersers en de hedendaagse warlords is in vele gevallen slechts gradueel. In de mate van wreedheid en machtswellust wordt het verschil getoond; heel soms zijn de heersers en vorsten wijs en gematigd. Deze verdragen begonnen meestal met een overweging dat er vroeger ook al een verbintenis was tussen de ouders of voorouders van de heersers met een bepaalde ordening; na de overweging volgde de verbintenis die verder bouwde op vroegere ordening en tot slot werden strafbepalingen opgenomen voor het niet nakomen van het verdrag. Deze straffen varieerden van oorlogsverklaringen tot volledig uitroeien van bevolkingen.

Een andere vorm van publiekrecht was oorlogsrecht waarin de gebruiken van oorlog en belegeringen waren bepaald. Enkele voorbeelden hiervan. Een stad kon belegering en plundering meestal voorkomen door het overhandigen van een buit tot het moment was aangebroken waarop de stad volledig was omsingeld; daarna was alleen een volledige overgave mogelijk. De plundering van de stad na de overgave of inname duurde een vastgestelde tijd van meestal een paar dagen. Na die tijd werd de buit verdeeld onder de veroveraars; de inwoners van de stad waren na verovering meestal een periode rechteloos – soms vervielen zij tot slavernij.

Naast deze vormen van publiekrecht waren er ook vormen van gemeenschapsrecht – bijvoorbeeld het gebruik van algemene weidegronden. Tegen het einde van mijn studie las ik een studie over oud Iers recht [7]; het is verrassend hoe herkenbaar deze rechtsvorm – met vele vormen van onderlinge zorgplicht – nog steeds is. Veel aandacht werd gegeven aan het in stand houden van

het algemeen belang. Recent zijn in de wereld aan het gemeenschapsrecht nog het recht op educatie, ontwikkeling en ontplooiing toegevoegd ter verbetering van de samenleving. In het belang van de gemeenschap zijn straffen zoals “oog om oog” vaak gewijzigd in onder meer educatie en resocialisatie.

Op het gebied van taal bestudeerde ik hoe taal de onderlinge verhoudingen tussen mensen weerspiegelde en hoe de kijk op de wereld in taal wordt weerspiegeld. Later op onze Odyssee komen wij hier voorbeelden van tegen.

Erich Fromm [8] heeft in een van zijn werken gesteld dat wij de taal voor intensiteiten en associaties hebben verloren. Tijdens mijn studie is het mij opgevallen dat onze taal voor emoties, cultuur en karakter erg beperkt is. In onze hedendaagse samenleving kunnen wij ons over emoties, liefde, cultuur maar gebrekkig uitdrukken. Onderling praten wij hierover niet veel – met mijn grote liefde heb ik in taal geen goede communicatiemogelijkheid kunnen vinden voor de diepere emoties. Wij hebben altijd veel beter kunnen communiceren door handelingen, bewegingen en lichaamstaal. De belangrijke beslissingen hebben mijn grote liefde en ik altijd intuïtief gemaakt – hierbij was onze onderbuik belangrijker dan onze gedachten. Ik heb eens gelezen dat wanneer Fransen vragen “Comment ça va? ”, dit “ça” betrekking heeft op de onderbuik – een mooie gedachte. Waarschijnlijk communiceren wij op het gebied van emoties, cultuur en karakter wel meer door middel van gedragingen zoals lichaamstaal, handelingen zoals gastvrijheid, openheid en acceptatie enerzijds en negeren, afsluiten en agressie anderzijds. In Holland is zijn de inwoners door middel van de verzuiling tot ongeveer 30 jaar geleden erg bedreven geweest in het volledig naast elkaar leven van volstrekt verschillende religies. Tegenwoordig wordt negeren bij kinderen gezien als een vorm

van pesten – misschien was deze manier van samenleven voor de inwoners van Holland wel een *modus vivendi* om erger te voorkomen.

In mijn bijbaan hield ik mij bezig met statistiek en correlaties tussen verschillende meetresultaten; vele medewerkers en studenten in de menswetenschappen konden hierbij wel enige hulp gebruiken. Als kleine intellectuele uitdaging volgde ik de ontwikkelingen van populatie *mathematica*; later heb ik deze kennis bij verschillende studies naar misdrijven tegen de mensheid kunnen gebruiken. Deze intellectuele uitdaging hield ik voor mijzelf – het leek mij verstandig om op dit punt verstoppertje te spelen, want deze vorm van wiskunde viel buiten de menswetenschappen.

Het volgende bericht gaat verder over mijn dagelijks leven in Amsterdam – ook een vorm van verstoppertje spelen.

[1] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vogels>

[2] Zie ook: <http://de.wikipedia.org/wiki/Gastrecht>

[3] Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Gastfreundschaft>

[4] Man Leben zou hier hebben opmerkt dat “bhâsh” in het Sanskriet “spreken, noemen” betekent.

[5] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Codex_Hammurabi

[6] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Code_of_Hammurabi

[7] Zie ook: Kelly, Fergus, *A Guide to Early Irish Law*. Dublin: Duldalgan Press, 2005 (eerste editie van 1988)

[8] Zie ook: Fromm, Erich, *The Forgotten Language*. New York: Rinehart & Co, 1951

De gestolde tijd

6 januari 2012

IN de loop van mijn derde studie jaar in Delft was mijn gevoelsleven op drift geraakt. In dat jaar raakte ik volkomen vervreemd van mijn grote liefde. Mijn studie kon ik niet voortzetten op een manier die mij paste. Ik stond met lege handen.

Naast de leegte in mijn leven, nam de intensiteit waarmee ik alles beleefde, toe. Alles wat ik deed, alles wat ik voelde en dacht, scheurde mij – onzichtbaar voor anderen – ragfijn in tweeën. Mijn gevoeligheid voor alles nam steeds verder toe. Iedere handeling, iedere ontmoeting met anderen werd met een intense gloed volkomen uniek en alomvattend gestold in de tijd. In die tijd schreef ik:

“Alles rondom mij verstilt, alles rondom mij verkilt en heel ongewild gaat alles wat ik aanraak dood”.



[1]

Met de intensiteit kwam tegelijkertijd ook de kilte. Het leven dat ik leefde stonde als in glas. Al waarmee ik in aanraking kwam, vervloede en stonde waarna het voor mij onaantrekbaar werd. Na het vervloeien en verstarren bleef de kilte van koel glas of koud ijs waarin ik de gestolde tijd van alles dat achter mij lag, waarnam [2]. De intensiteit van mijn leven was onlosmakelijk verbonden met de ijselijke verkillung en verstijving van de dood. Inwendig voelde ik tegelijkertijd de gloed van vuur en de intense koude van ijs. Ik schreef in die tijd:

“Leven is een voortdurend sterven van het nu”.



[3]

Met de intensiteit en de verkillung stonde de tijd. De tijd vertraagde en leek bijna stil te staan. Alles duurde eindeloos in geluk en verdriet tegelijkertijd. Het koken, avondeten en napraten met bezoek en/of met de twee huisgenoten in Amsterdam waren alomvattend. Drie jaren van mijn leven waren als drie eeuwen. Alle gebeurtenissen en herinneringen waren een eindeloos samenhangend glasparelspeel.



[4]

De dichter Piet Paaltjens had zijn worgengel [5]. Ik had mijn sprong-engel; op galerijen van flats, boven op torens en op station perrons probeerde zij mij als een sirene te verleiden om de sprong in de leegte, in het duister naar de andere kant te wagen. Met dagelijkse fietstochten naar het Gymnasium, door het roeien in Delft en door voortdurende studie was mijn discipline sterk genoeg om de verleiding van deze engel te weerstaan. Natuurlijk ontliep ik zoveel mogelijk de aanlokkelijke plaatsen; voor mijn omgeving zei ik dat ik hoogtevrees had. Ook hier speelde ik verstoppertje.

In Amsterdam ben ik opgehouden met wedstrijdroeien. In het laatste roeiseizoen in Delft merkte ik de grenzen van de mogelijkheden van mijn lichaam – andere roeisters maakten veel makkelijker vooruitgang. Te voet en op de fiets verkende ik Amsterdam en omgeving. Van roeien ben ik overgestapt op fietsen.

De zomervakanties trok ik in mijn eentje op mijn racefiets met tent door Europa.



[6]

In deze drie jaren als drie eeuwen heb ik voor mijn idee meer gelezen dan ooit. Op het gebied van literatuur maakten *“Oorlog en Vrede”* van Lev Tolstoj grote indruk door het samenspel van de mens en de omstandigheden op de geschiedenis – de ene handeling van een soldaat die een veldslag kon beslissen, kwam goed overeen met de bifurcatiepunten in de Chaostheorie. De zwerftocht van Holden Caulfield in *“The Catcher in de Rye”* van J.D. Salinger was een vage afspiegeling van mijn leefwereld. Wel sprak de volgende passage tegen het einde van het boek mij aan:

"Ik zie een heleboel kinderen die een spel aan het doen zijn in een groot graanveld. Kleine kinderen en er is niemand bij – behalve ik. En ik sta op de rand van een afgrond. En ik moet ze vangen als ze in

de afgrond dreigen te vallen. Dat is wat ik de hele dag zou doen. Dan was ik de vanger in het graan" [7].

Uit de bibliotheek las ik bijna alle boeken van Saul Bellow, Ayn Rand, Bernard Malamud voor de beschrijvingen van de levens van opvallende mensen. De vier boeken uit de reeks "*Into Their Labours*" van John Berger vond ik boeiend om de ontwikkeling van gewone mensen met al hun feilen van de boerensamenleving naar het moderne stadsleven te lezen.

Als ontspanning las ik alle boeken van John Le Carré waarbij ik meevoelde met de intensiteit en eenzaamheid van George Smiley in serie "*The Quest for Karla*" (1982), die de eerdere boeken "*Tinker, Tailor, Soldier, Spy*", "*The Honourable Schoolboy*" and "*Smiley's People*" omvat. De vervreemding tussen George en zijn vrouw kon ik haarfijn aanvoelen. In de 12-delige reeks spionage boeken van Len Deighton herkende ik mij in de avonturen en de wanhoop van Bernard Samson – zijn vrouw had haar kinderen en hem zonder reden verlaten en was overgelopen. En uiteraard werd ieder nieuw boek van Sjöwall en Wahlöö in de Martin Beck reeks in een ruk uitgelezen.

Na de drie jaren als drie eeuwen kwam er een stralende lente – een lente als geen ander. De bloemen en de bloesem hebben daarna nooit meer zo mooi gebloeid. Het leven werd weer normaal. Nog steeds mis ik de intensiteit en de eindeloosheid.

In 1988 verscheen het boek "Ver heen" van P.C. Kuiper. Hij beschreef hierin zijn ervaringen met de diepe depressiviteit die hij had doorgemaakt na zijn pensionering. De beschrijving was heel herkenbaar – dus depressiviteit was de oorzaak van mijn bijzondere drie jaren. Ik heb er nooit aan gedacht om medische hulp te zoeken. Altijd was ik een buitenbeentje geweest. In liefdesverdriet en in verdriet over afscheid zou ik ook wel

bijzonder zijn – hier kon ik beter maar niemand mee lastig vallen.
Verstoppertje spelen was voor mij niet nieuw.

[1] Bron afbeelding: “Glass production doghouse”; via: <http://de.wikipedia.org/wiki/Glas>

[2] Zie ook de slot scene van de film “2001: A Space Odyssey” van Stanley Kubrick uit 1968.

[3] Bron afbeelding: bMA, City of Amsterdam, Keizersgracht 123, 1015 CJ Amsterdam, The Netherlands; via: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Amsterdam>

[4] Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Glas>

[5] Zie ook: Paaltjens, Piet, Snikken en grimlachjes: poëzie uit den studententijd. 1867

[6] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Bicycle>

[7] Zie ook: Salinger, J.D., The Catcher in the Rye. Harmondsworth: Penguin Books, 1979.

Veranderingen en conflicten 1

9 januari 2012

MIJN verhuizingen van Delft en naar Amsterdam zorgden voor veel veranderingen. Mijn leefwereld veranderde en mijn familiebanden en vriendschappen namen andere vormen aan. Ik leerde nieuwe mensen kennen en wij leefden met elkaar op afstand of nabij afhankelijk van de omstandigheden.

De veranderingen die ik met de verhuizingen beleefde, waren de normale veranderingen die een mens doormaakt als zij/hij volwassen wordt. Met enkele vriendinnen en vrienden uit mijn schooltijd in Zuid-Limburg heb ik nog steeds contact. Mijn lagere schoolvriend is gelukkig getrouwd met zijn heimelijke liefde en zij hebben al kinderen – ik ben dol op hen. Ik houd hen op de hoogte van de algemeenheden in mijn leven en af en toe als wij elkaar ontmoeten maken wij plezier of hebben wij gesprekken over de ontwikkelingen in ons leven. Met enkele vrienden uit Delft heb ik nog contact. Wij zien elkaar af en toe.



Volgens mijn vrienden uit Delft is de grote liefde in mijn leven in de fase van knipperlichtrelaties. Ik hou hem doelbewust op afstand. Na het einde van onze liefde, heb ik de aandacht van alle andere verliefde mannen op een afstand gehouden. In Delft zijn de vrouwelijke studenten in de technische studies schaars: ik zou veel aandacht kunnen krijgen, maar dat was niet eerlijk tegen hen en tegen mezelf – op dit punt was ik duidelijk. Wel stond ik open voor alleen vriendschap of leuke contacten. Ik had een aantal vrienden die een sluimerende liefde voor mij voelden. In Amsterdam was de verhouding man – vrouw in balans. Ineens was er veel minder aandacht van jonge mannen; ik vond dat wel zo rustig in de gestolde tijd.

Met mijn familie heb ik altijd een goede band gehouden. Mijn twee jongere zussen hebben – in mijn ogen vrij vroeg – een goede levenspartner gevonden; zij zijn gelukkig getrouwd en zij hebben nu een aantal kinderen. Wel kibbelen wij nog steeds als de drie zussen. Met mijn moeder is de onderlinge waardering gegroeid en de emotionele afstand gebleven. Met mijn vader kan ik heel goed opschieten, wij gaan samen regelmatig naar musea of op stedenreis in Nederland of in het buitenland.

Met niemand heb ik gesproken over de gestolde tijd. Sommigen van mijn naasten gaven mij extra aandacht. Goed bedoeld, maar het had geen invloed op de intensiteit en kilte; de tijd bleef eindeloos als altijd. Mijn vader voelde wel dat er iets was – hij dacht aan verdriet over het verlies van mijn geliefde. Hij zei troostend en ook pijnlijk voor mij: “Jij ben altijd bijzonder geweest. In verdriet ben jij ook bijzonder. Gelukkig vlucht jij niet in iets onmogelijks”.



[2]

Indertijd in Amsterdam zag ik mijn gevoelsleven als een groeistuip naar volwassenheid – pas later heeft het een naam gekregen [3]. Ik was mij uiterst bewust dat veranderingen in de levens van mensen onherroepelijk waren, het verleden en het heden werden gestold als in glas. Het heden verandert voortdurend – meestal soepel en vloeiend – om daarna te verstarren. Af en toe ontstaan conflicten die vaak met een sisser aflopen – vroegere ruzies met mijn zussen duurden meestal niet lang. Potentiële bronnen van conflicten binnen de samenleving of tussen samenlevingen worden door politiek besluitvorming, wet- en regelgeving of door verdragen gekanaliseerd.



[4]

Soms escaleert het conflict en ontstaat er een richtingenstrijd – Amsterdam heeft op dit punt een traditie op te houden met demonstraties, rellen, kraken en bezettingen van gebouwen. Ook deze conflicten eindigen vaak met gesneuveld glas, enkele arrestaties en af en toe een paar gewonden. In de privésfeer kan er serviesgoed sneuvelen en er worden enkele onhandige klappen tussen naasten uitgewisseld. Andersoortige conflicten worden via rechtspraak beslecht. De stoom moet soms van de intermenselijke en/of maatschappelijke ketel worden afgeblazen.



[5]



[6]

Sommige conflicten ontsporen en verworden tot naargeestige en rancuneuze aangelegenheden. Zij kunnen ontaarden in moordpartijen en burgeroorlogen binnen een samenleving of tot veldslagen en oorlogen tussen samenlevingen. Deze ontsporingen zijn omgeven met allerlei mythen en ritens zodat de oorzaken, de misdaden en de gevolgen van het conflict een begrijpbare plaats krijgen in een samenleving. De gevolgen zijn altijd peilloos leed voor de betrokken partijen. Het leed wordt voor de overwinnaar soms verzacht door de buit en het recht om de geschiedenis naar eigen inzicht bij te stellen. De gevolgen voor de verliezer kunnen beperkt blijven tot een leven onder een ander regime, maar kunnen ook resulteren in vernietiging van elke vorm van cultuur,

in verlies van de eer van mannen en vrouwen en zelfs in volledige uitroeiing.



[7]

Een bijzondere vorm van conflictbestrijding binnen een samenleving is het zoeken van een zondebok. Mensen of groepen met een andere afkomst, uiterlijk, cultuur, mening en/of religie zijn eenvoudig te stigmatiseren. Door het verwijderen van de zondebok uit het openbare leven of uit de samenleving denkt een samenleving dat de oorspronkelijke spanning en/of het conflict ook is verdwenen.



[8]

Binnen mijn studie menswetenschappen ging ik mij interesseren in het verloop van veranderingen en vooral in de oorzaken waardoor sommige veranderingen zo ernstig kunnen ontsporen. In de natuur zijn dergelijke mechanismen te zien bij mierenvolkeren die van een vreedzaam bestaan kunnen veranderen in oorlogsvolkeren. Deze volkeren kunnen ook gaan trekken waarbij een kaal spoor achterblijft.

Ik richtte mij op de omstandigheden waaronder kleine en grote conflicten gaan ontsporen, op de handelingen van mensen en leiders van volkeren die de ontsporingen veroorzaken (of die bijdragen aan deze ontsporing), op het verloop van de ontsporingen en op de gevolgen van de ontsporingen.

In het laatste jaar van mijn studie menswetenschappen in Amsterdam ging ik mij verdiepen in de intensiteiten, de kilte en de gestolde tijd van conflicten, geweld, veldslagen, oorlogen en volkerenmoord. Ik probeerde te achterhalen waardoor de extreme

vormen van verandering werden veroorzaakt. Ook onderzocht ik hoe de verschrikkingen konden worden voorkomen.

[1] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Friendship>

[2] Bron afbeelding: <http://it.wikipedia.org/wiki/Introversione>

[3] Zie ook: Kuiper, P.C., Ver Heen. 's-Gravenhage: SDU Drukkerij, 1988

[4] <http://en.wikipedia.org/wiki/Politics>

[5] <http://fr.wikipedia.org/wiki/Tribunal>

[6] <http://en.wikipedia.org/wiki/Riot>

[7] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/War>

[8] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Scapegoating>

V

eranderingen en conflicten 2

17 januari 2012

MIJN laatste studiejaar in Amsterdam kende een schitterende lente, een lente als geen ander. De gestolde tijd kwam in beweging. Nooit heb ik de bloemen en de bloesem mooier gezien. De natuur rook naar leven.



[1]

Het leven straalde en ik straalde terug. Alles om mij heen was nog even intens als in de drie jaren als drie eeuwen, maar de ijsselijke verkillung ontdooide en de verstijving verdween in de warmte van de lentezon. Ik zweefde in een gouden gloed.

“Leven is een voortdurend sterven van het nu” – de zin uit de gestolde tijd – veranderde in:

*Voor de natuur is
scheppen en voltooien één
en dezelfde daad*



[2]

In de zomer en de herfst werd mijn leven normaal. Nog steeds mis ik de intensiteit en de eindeloosheid van het hier en nu.

Mijn eindscriptie voor mijn studie menswetenschappen had als onderwerp “Voorkomen van excessen bij veranderingen en conflicten”. Het eerste deel behandelde de omstandigheden waaronder excessen zich bij voorkeur manifesteren; het tweede deel beschreef de factoren die een dempende werking hebben op het ontstaan van uitwassen.

Bijna alle veranderingen gaan stilzwijgend voorbij. Deze stille veranderingen zijn als een ademhaling, het knipperen van de ogen of het draaien van het hoofd. De aanleiding kan zijn het lezen van de krant, het zien van een foto of het horen van een verhaal. Daarna is de wereld anders dan voorheen. Dit soort verandering is even natuurlijk als het leven.

Het onderwerp van mijn scriptie richtte zich op veranderingen die met spanningen zijn omgeven. In dit bericht volgen enkele aspecten uit mijn studie.

Ik had bij het onderzoek voor mijn eindscriptie gekozen voor zeven verschillende invalshoeken bij het bezien van veranderingen.

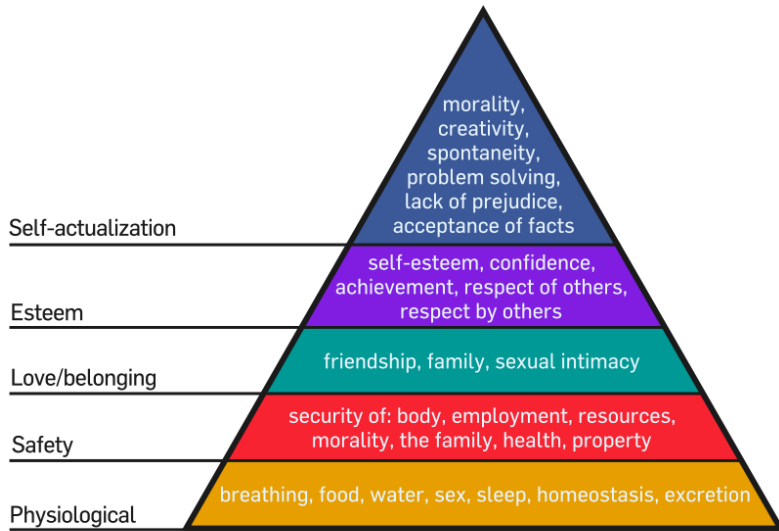
De eerste invalshoek had betrekking op de reikwijdte van de verandering. De reikwijdte van de (direct aanwijsbare) gevolgen van de verandering – en de spanningen die hiermee gepaard gaan – kunnen bij mensen variëren tussen een individu, een familie, een leefgemeenschap, een stad, een land, een continent, de wereld, of het heelal.

De tweede invalshoek bezag de intensiteit, de kracht en hevigheid van de veranderingen. De hevigheid en intensiteit kan variëren van een kleine rimpeling in het bestaan tot een alles volledig overweldigende verandering.

De derde invalshoek was de tijdsduur waarbinnen de verandering zich voltrok. De tijdsduur kan variëren van een schok als bij een

inslag van een grote meteor of de explosie van de vulkaan op het eiland Krakatau in 1883 [3]; de gevolgen van deze explosies en inslagen zijn vele jaren later nog merkbaar en kunnen samenlevingen wegvagen. Andere veranderingen hebben een lange aanlooptijd zoals het ontstaan van de Tweede Wereldoorlog of de introductie van lees- en schrijfvaardigheid in de Westerse samenleving.

De vierde invalshoek bezag spanningen veroorzaakt door veranderingen van menselijke behoeften. Hierbij maakte ik gebruik van de hiërarchie van behoeften van Maslow [4] waarbij de vijfde hiërarchie door mij was opgedeeld in drie afzonderlijke hiërarchieën: behoefte aan kennis, behoefte aan religie en behoefte aan zelfverwezenlijking. De behoefte piramide van Maslow is een model voor ordening van menselijke behoeften oplopend van Zelfbehoud tot Zelfverwezenlijking. Onze Odyssee naar “Wie ben jij” is een zoektocht naar deze Zelf in al haar eindigheid en onmetelijkheid – wij komen dit model van Maslow op een aantal aanlegplaatsen van onze Odyssee tegen. Spanningen kunnen zich manifesteren bij overgangen van een hiërarchie naar de andere hiërarchie – menselijke groei gaat vaak met schokken gepaard. Ook treden spanningen op bij regressie van de behoeften door gewijzigde omstandigheden zoals hongersnood, onzekerheid, verharde omstandigheden, aantasting van de eer en/of belemmering van meningsuitingen, creativiteit, religie en/of zelfactualisatie.



[4]

De vijfde invalshoek bezag het stadium van de ontwikkeling van de samenleving. Een jager-verzamelaars samenleving heeft in het algemeen minder middelen voor extreem geweld dan een hoog ontwikkelde agrarische/industriële samenleving met een enorm reservoir aan surplus in mensen, voeding, middelen en kennis.

De zesde invalshoek had betrekking op de mate van sociale stratificatie binnen een samenleving [5]. Bij een extreem gestratificeerde samenleving is de rol van de absolute heerser – bijvoorbeeld een farao of zonnekoning – zeer bepalend. Bij een oligarchie zijn groepsdynamisch proces binnen de kleine heersende klasse bepalend. Een niet gestratificeerde samenleving heeft een eigen – voor mensen ogenschijnlijk chaotische – dynamiek. Bij nadere analyse heeft deze samenleving een dynamiek die vaak in enkele parameters kan worden weergegeven, maar uitkomsten zijn bij omslagpunten erg

afhankelijk van uiterst kleine triviale toevalligheden. Veel mensen voelen zich bij chaotische processen onzeker: snel ontstaat een roep om leiding.

De zevende invalshoek is de wijze waarop met de verandering/spanning wordt omgegaan. Deze invalshoek geeft de reactie weer van individu, groepen en/of samenleving op veranderingen/spanningen. De reactie kan variëren van negeren, meegaan, medeleven tonen, positie kiezen, woede en/of verzet. Deze zevende invalshoek kwam vooral in het tweede deel aan de orde waar ik de factoren onderzocht die een dempende werking hebben op het ontstaan van uitwassen.

Een volledige beschrijving en bestudering van deze zeven invalshoeken was niet mogelijk binnen het kader van mijn eindscriptie. De zeven invalshoeken heb ik in mijn eindscriptie als uitgangspunt genomen om als casus de veranderingen en spanningen te onderzoeken en beschrijven van mannen die alleen hun habitat verdedigen via een eerste groeispurt in de mensheid – door een betere voedselvoorziening – waarbij een mannenoverschot als mannenbroeders tijdelijk rondtrekt op zoek naar zelfbevestiging door veroveringen, via een tweede groeispurt – door verdergaande specialisatie in de mensheid – waarbij mannen in rondtrekkende legers van vechten hun beroep maken, via een derde groeispurt – door grotere welvaart – waarbij een permanente krijgsmacht zich endemisch nestelt in de samenleving. Hierbij onderzocht ik de gevolgen voor de inrichting van de publieke orde: de krijgsmacht wordt een machtsfactor in de openbare orde die rechtstreekse toegang nodig heeft tot mensen en middelen voor haar bestaan. Ruim 10 jaar na mijn eindscriptie heeft John Keegan een zeer lezenswaardige studie over dit onderwerp geschreven [6].



[7]

Een jaar geleden heb ik een mooie observatie gelezen over de dempende werking van het woord in “An Iliad – A Story of War” van Alessandro Baricco [8]. Als noot bij zijn vertelling van de Ilias merkt Alessandro op dat onderhuids in de Ilias altijd de wens aanwezig is om te stoppen met vechten. Hij ziet dit verlangen zich in de Ilias manifesteren in dialogen, in overleg en in bijeenkomsten – hij noemt dit de vrouwelijk kant van de Ilias. De debatten en bijeenkomsten – in plaats van gevechten – gaan eindeloos tot vervelens toe door. Dit overleg is volgens Alessandro een manier om het gevecht zo lang mogelijk uit te stellen – het overleg is als een Scheherazade die in leven blijft door het vertellen van verhalen. Het woord is het wapen waarmee de oorlog als in gestolde tijd wordt stilgelegd. Zelfs als de helden discussiëren over de manier van vechten, dan voeren zij het niet uit – op deze manier rekken zij hun leven. De helden zijn gedoemd tot de dood, maar zij zorgen dat het “roken van hun laatste sigaret, dat zij

roken met woorden” zo lang mogelijk duurt. Als zij de strijd aangaan, veranderen zij in blinde fanatici met volle toewijding aan hun eer en plicht. Maar eerst, eerst is er een gestolde tijd, vrouwelijk, een tijd van bewust uitstel en terugblikken op een verleden. Een stolling van tijd die enkele overeenkomsten heeft met mijn drie jaren als drie eeuwen.

Via deze observatie van Alessandro Baricco komen wij aan bij de samenhang van de publieke zaak – met het gebruik van het woord, overleg, wetgeving, verdragen en rechtspraak – en oorlog – met haar blind fanatisme, woede, haat, wraak en onpeilbaar leed. Volgens Von Clausewitz [9] is oorlog een voortzetting van politiek met andere middelen. John Keegan heeft hierbij opgemerkt dat het instrument oorlog al veel langer bestaat dan politiek als staatsvorm.

Met deze eindschrijving sloot ik mijn studentenleven in Amsterdam af. In dat najaar betrad ik het leven van alledag.

[1] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Lente>

[2] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Zonlicht>

[3] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Krakatoa>

[4] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Maslow's_hierarchy_of_needs

[5] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Social_stratification

[6] Zie ook: Keegan, John, A History of Warfare. London: Pimlico – Random House, 2004 en een eerdere studie over de zeemacht:

Keegan, John, The Price of Admiralty. London: Penguin Books, 1988

[7] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Military_organization

[8] Bron: Baricco Alessandro, An Iliad. Edinburgh: Canongate, 2007 p. 153 - 154

[9] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Carl_von_Clausewitz

Op reis 1

26 januari 2012

NA het inleveren van mijn eindschrijft met als onderwerp “Voorkomen van Excessen bij Veranderingen en Conflicten”, heb ik twee weken later een voordracht gegeven over dit onderwerp. De aanwezigen stelden kritische vragen over de noodzaak van verdediging van have en goed. Zij waren sceptisch over de reikwijdte van woorden – uiteindelijk vullen praatjes geen gaatjes. Tijdens het examen werden fundamentele vragen gesteld over de balans tussen de wedloop van ontwikkelingen van de materiële welvaart en de ontwikkeling van de wapenindustrie die met atoombomben alles vernietigende instrumenten heeft voortgebracht. Gelukkig had ik nog een voorbeeld paraat uit de overgang van het bronzen tijdperk [1] naar het ijzeren tijdperk in Griekenland en Klein Azië rond 1000 v. Chr.. In die tijd zijn vele steden door brand verwoest. Tot voor kort werden deze verwoestingen toegeschreven aan op drift geraakte volkeren – de zgn. Sea People [2]. Nu wordt er genuanceerder gedacht over deze periode. Aangenomen wordt dat de verbeterde krijgstechnologie en de bevolkingstoename – door gebruik van ijzeren landbouwwerktuigen – het mogelijk maakte om steden in te nemen en om klassieke legers uitgerust met bronzen wapens en strijdwapens te verslaan.

Na het examen en de buluitreiking was er mijn afstudeerfeest – een mooi feest. Iedereen die belangrijk was in mijn leven, kon komen. Mijn vader straalde, mijn moeder en zussen waren blij voor mij, jeugdvrienden uit Zuid Limburg wensten mij geluk, maar waarschuwden mij voor de gevaren van de grote wereld. Zij

vroegen wanneer ik weer terugkwam en zij hadden vacatures meegenomen met banen bij de Gemeente en bij de Provincie. Mijn studievrienden vroegen wat mijn plannen waren – werken of een wereldreis. Ook mijn vroegere grote liefde was gekomen – de magie tussen ons was vervlogen. Ik zag hem als een gewone mooie aardige jongeman, die makkelijk op vrouwen verliefd wordt – niet meer mijn type. Wij gaven elkaar welgemeende kussen op de wangen en beloofden contact met elkaar te houden. Daar is niet veel van gekomen. Via bekenden hoorde ik af en toe nog iets over zijn leven.

Na het behalen van mijn doctoraal had ik geen interesse in promotieonderzoek. Ik zou mij tijdens het onderzoek teveel moeten specialiseren en een academische loopbaan met haarkloverij inclusief een stevige competitie met andere wetenschappers trok mij niet. Voordat ik een baan zou gaan zoeken wilde ik eerst nog wat van de wereld zien. Ik bereidde mij voor op een wereldreis van ongeveer een jaar. Veel van mijn bezittingen deed ik van de hand of bracht ik onder bij familie, vrienden en bekenden. Ik bezat nog alleen de inhoud van mijn rugzak: 10 kilogram of twee setjes reserve kleren en een klein beetje.



Ik had het plan om eerst naar India te gaan. De reis over land was te gevaarlijk geworden met de oorlog tussen Irak en Iran en onduidelijkheid over Afghanistan.

Tijdens het uitwerken van dit plan, kreeg ik een uitnodiging voor een betaalde studiereis naar Midden Afrika. Een mensenrechtenorganisatie wilde een onderzoek instellen naar misstanden in een dictatoriaal bestuurd land in Afrika. Voordat ik aan het onderzoek ging deelnemen, kon ik gelukkig drie weken op eigen kosten een toeristenreis maken door parken in Kenia en Midden Afrika.

Op deze toeristische reis heb ik veel lieve, aardige en behulpzame mensen ontmoet. Hun gastvrijheid reikt verder dan de goede gastvrijheid uit Zuid Limburg. In deze omgeving kennen mannen nog – naar het eerste college filosofie van prof. Dr. W. Luijpen – de kunst van een half uur werken om acht uur in de zon te zitten. Een kunst die ik pas veel later in mijn leven enkele korte perioden heb kunnen oefenen. Ik was open en de mensen waren open. Zij behoeden mij – als een van hun kleine kinderen – voor de gevaren van de omgeving en voor gevaren van beroving en erger.



[4]

In Midden Afrika kwam ik restanten tegen van vroegere steden. Ik moest denken aan de vergane steden in Klein Azië bij de overgang

van de bronzen tijd naar de ijzeren tijd. Dit continent had enkele honderden jaren geleden een soortgelijke gedwongen revolutie doorgemaakt bij de invasie en kolonisatie door een verder ontwikkelde beschaving uit Europa.



[5]

De zeevarende landen uit Europa probeerden allen een deel van Afrika in bezit te nemen om hun invloed te laten gelden en om rijkdommen te verwerven. Volgens een oude zegswijze ligt aan ieder bezit een misdaad ten grondslag. Deze bezetting ging gepaard met geweld tegen de oorspronkelijke inwoners en met geweld tussen de zeevarende landen onderling. Rond 1885 moest Congo nog verdeeld worden tussen de spraakmakende landen in Europa. In 1885 werd Congo tijdens de conferentie in Berlijn toegekend aan koning Leopold II van België: hij maakte er zijn persoonlijke eigendom van en noemde het 'Congo-Vrijstaat'. Voor de oorspronkelijke inwoners van dit deel van Afrika werd het geen vrijstaat.

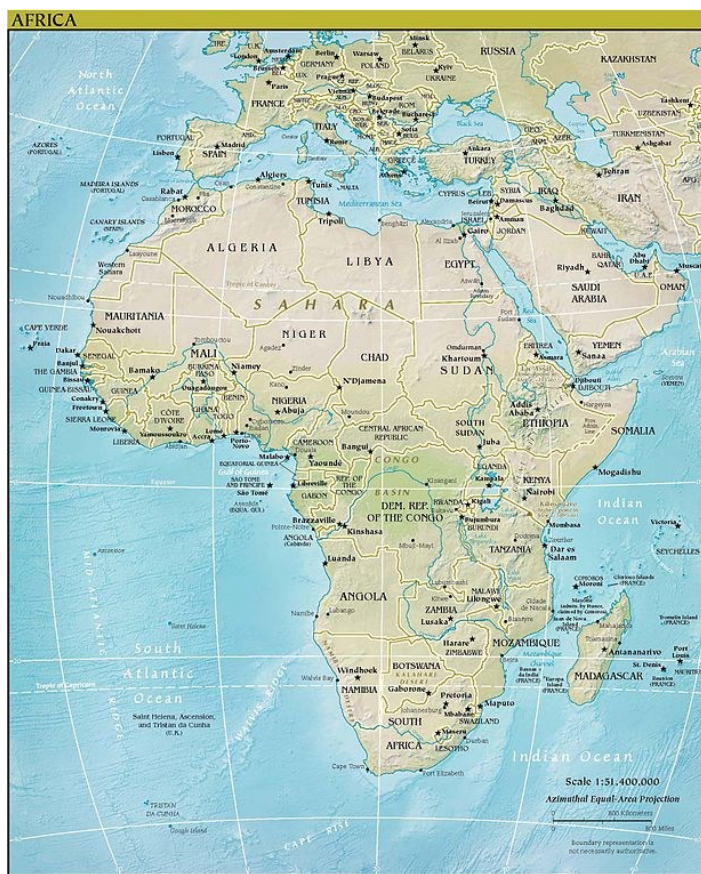
Vanuit de West kust van Afrika zijn vele oorspronkelijke inwoners – na gevangen te zijn genomen – als slaven verhandeld en gedeporteerd naar Zuid- en Noord Amerika. Hieronder is een foto te zien van hun symbolische poort – "Point of no Return" genaamd – voor hun gedwongen vertrek met een benauwde reis naar het "beloofde" land waar een slavenbestaan wachtte. Pas veel later, na veel ontberingen en strijd zouden zij wettelijk een gelijke status krijgen in de Verenigde Staten van Amerika. In praktijk is de status van veel mensen afkomstig uit Afrika nog steeds niet gelijk aan mensen afkomstig uit de zeevarende landen van Europa.



[6]

Meer dan een eeuw geleden werd Afrika door Europa verdeeld in vele delen met kunstmatige grenzen. De bevolking binnen de delen was niet homogeen. Ook werden samenhangende groepen inwoners verdeeld over verschillende gebieden. Na de Tweede Wereldoorlog had Europa niet meer de macht en invloed om de kolonies in Afrika bezet te houden. Door onderhandelingen of na

een vrijheidsstrijd werden veel voormalige kolonies zelfstandig voorzien van de opgedrongen kunstmatige grenzen. Binnen deze nieuwe zelfstandige delen en tussen deze delen waren vaak ernstige onderhuidse spanningen. Deze spanningen zochten hun uitweg in onderlinge conflicten tussen stammen onderling en tussen de nieuwe staten. Een aantal nieuwe staten hadden grote interne spanningen om een nieuw openbaar bestuur te vestigen. Sommige landen werden een dictatuur voorzien van een schrikbewind om aan de macht te blijven.



803510A1 (G000392) 7-11

[7]

In Ethiopië zijn in 1974 delen van het skelet gevonden van een vrouw die ongeveer 3,2 miljoen jaren heeft geleefd. Zij is “Lucy” genoemd [9].



[10]

Met het uitvoeren van de betaalde studiereis ben ik een gevaarlijke loopbaan begon. Deze eerste betaalde studie richtte zich op de oorzaken en gevolgen van volkerenmoord in Midden Afrika. Ik ben nooit erg overtuigd geweest van het bestaan van homogene volkeren. Volgens mij is het beter om over kleine of grote groepen mensen te spreken met redelijk gelijkende gewoonten en cultuur. Binnen de groepen kunnen de verschillen aanzienlijk zijn, maar voor buitenstaanders vallen vooral enkele

overeenkomsten op. Op basis van deze overeenkomsten kunnen enkele kenmerken aan deze groep worden toebedacht. Bij spanningen worden bepaalde kenmerken aangegrepen voor een stigmatisering van de vreemde groep; de eigen groep wordt verheerlijkt om bepaalde andere eigenschappen. Spanningen kunnen overgaan in conflicten met soms fatale gevolgen en excessen voor de groep of delen van de groep. Mijn studie richtte zich op de werkwijze en de gevolgen van deze stigmatisering en op de verantwoordelijkheid voor excessen.

Voor de veiligheid van de geïnterviewde, mijn mede-onderzoekers en mijzelf kan ik geen details over deze studie geven.

- [1] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Bronze_Age_collapse
- [2] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Sea_Peoples
- [3] Bron afbeelding: Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Backpack>
- [4] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Africa>
- [5] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Great_Zimbabwe_Closeup.jpg
- [6] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Africa>
- [7] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Africa>
- [8] Zie ook: [http://en.wikipedia.org/wiki/Lucy_\(Australopithecus\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Lucy_(Australopithecus))
- [9] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Australopithecus_afarensis
- [10] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Genocide>

Op reis 2

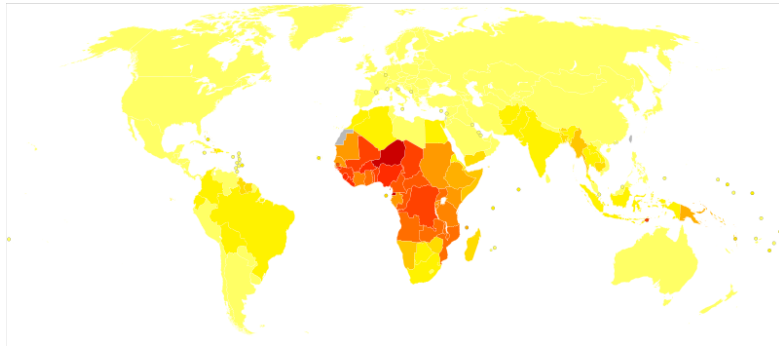
MIDDEN Afrika nam mij op. Tijdelijk verdween ik in Midden Afrika van de aardbodem. In mijn paspoort stond een andere naam. Op papier verrichtte ik een onderzoek naar verslechtering van de gezondheidstoestand [1] van de inwoners door de infectieziekte Malaria. Ik gaf ook voorlichting over deze ziekte. Door dit papieren onderzoek ging ik op in het land en in de groepen inwoners.

De infectieziekte Malaria wordt overgebracht door de Malariamug. Wanneer een malariamug een mens steekt om bloed te zuigen, dan kan deze persoon door het speeksel van de Malariamug geïnfecteerd worden met Malaria [2]. Er zijn verschillende vormen van Malaria met hun eigen ziekteverloop in de vorm van opflakkeren van de koorts.



[3]

Malaria is endemisch aanwezig in vele landelijke gebieden rond de evenaar. De Malariamug gedijt het best in warme regenrijke streken of na regenval in droge streken. In Midden Afrika beneden de Sahara komen 85 – 90 % van de fatale Malaria infecties voor.



[4]

Door het onderzoek naar de gezondheidstoestand kon ik redelijk makkelijk door Midden Afrika reizen. Ik had bijna overal toegang – ook tot vluchtelingenkampen en ik kreeg laagdrempelige contact met bijna alle groeperingen. Deze vele contacten leverden een schat aan informatie op over de gezondheidstoestand.

Deze hoofdingang was een zijdeur voor mijn eigenlijke onderzoek dat betrekking had op de oorzaken en gevolgen van volkerenmoord in Midden Afrika. Tussen de bedrijven van de interviews naar de gezondheidstoestand door, vroeg ik terloops informatie over de levensloop van de mensen die ik bezocht. Soms versluierd, soms direct, vertelden de getuigen hun verhaal over de verschrikkingen die zij tijdens conflicten hadden meegemaakt. Af en toe kreeg ik directe verklaringen over excessen. Op deze indirecte manier ontving ik belangrijke informatie voor mijn eigenlijke onderzoek.



[5]

Uiteraard rapporteerde ik over de gezondheidstoestand in de gebieden die ik bezocht en de voorlichting was nuttig. Maar dit onderzoek was weer verstoppertje spelen; nu voor de veiligheid van de vele geïnterviewden en voor mijn eigen veiligheid.

Door het onderzoek naar de gezondheidstoestand kon ik mijn eigenlijke studiereis in betrekkelijke veiligheid verrichten. De betaalde studiereis was in beginsel een zeer gevaarlijke reis. De machthebbers in Midden Afrika die mogelijk een aandeel in de volkerenmoord hadden, waren uiteraard zeer vijandig ten opzichte van ons onderzoek. De overwinnaar en/of de machthebber bepaalt hoe de handelingen in het verleden moeten worden gezien en binnen welk kader deze handelingen een passende plaats krijgen in de vastlegging van de geschiedenis. Geen vreemde pottenkijkers zijn gewenst om hierbij uiterst kritische en pijnlijke kanttekeningen te plaatsen. Als machthebbers of daders wisten van mijn onderzoek, dan liepen het leven van de getuigen en mijn leven direct gevaar.

Omdat ik uit een Europees land kwam die zijn inwoners op afstand een redelijke bescherming kon bieden, had ik waarschijnlijk geen direct gevaar van de toenmalige machthebbers te duchten.

Openlijke agressie tegen mij zou snel een diplomatiek conflict opleveren met de Westerse wereld en de helft van Afrika.

Waarschijnlijk zou – na vele niet al te zachtzinnige verhoren – een uitwijzing volgen wegens inmenging met binnenlandse aangelegenheden met achterlating en vernietiging van al mijn studiemateriaal. De gevolgen voor de geïnterviewden zouden verstrekkender zijn.

De machthebbers zouden hun agressie tegen het doel van mijn studiereis niet rechtstreeks laten merken. Ook zij speelden kat en muis. Hun agressie tegen een dergelijk onderzoek dreigde altijd via omwegen. Iedere wegversperring, iedere inval in een dorp, iedere controle van papieren kon gevaarlijk zijn. Reizen met een groep onderzoekers die allerlei bedreigende vragen stelden, stond in mijn ogen gelijk aan een verhulde oorlogsverklaring.

Onderzoekers die soortgelijke studies uitvoerden, zijn in grote problemen gekomen.

Ik besloot mijn aandeel in het onderzoek alleen uit te voeren. Ik reisde met hulp en onder de hoede van plaatselijke inwoners. Als vrouw kon ik in vrouwen gemeenschappen opgenomen worden. Ik stond open voor hen en zij ontvingen mij gastvrij. Zij behoeden mij – als een van hun kleine kinderen – voor de gevaren van de omgeving.



[6]

Tijdens de laatste jaren van mijn studie heb ik veel alleen in Europa gereisd. Deze studiereis in Afrika besloot ik ook alleen te reizen. Vanaf mijn jongste jaren heb ik op bijna alle gebieden verstoppertje gespeeld. Op dit terrein heb ik door het lezen van de boeken van John Le Carré en Len Deighton vooral voorzichtigheid bijgeleerd. Ik besloot alleen te reizen met hulp van wisselende betrouwbare plaatselijke mensen.

In deze onbekende wereld met onzekerheden, mysteries en twijfel vertrouwde ik op geduld, tolerantie en mijn bewustzijn van mijn onkunde. Ik klampte mij niet vast aan afzonderlijke signalen, en ik liet alle denkbepelden en vooroordelen voorlopig los. Via omwegen – meestal verhuuld en onopvallend – kreeg ik ontzettend veel informatie [7]. Ik liet de indrukken rijpen en maakte aantekeningen die ik cryptisch tussen de uitkomsten van mijn neven onderzoek verborg.

Als onderzoeker naar de gezondheidstoestand leefde ik samen – in een bevoorrechte positie – met de mensen op de plaatsen die ik bezocht. Vele dorpen en vluchtelingen kampen heb ik bezocht.



[8]

Uiteindelijk zorgden een aantal factoren ervoor dat ik mijn studiereis moest afronden. Allereerst begon het budget op te raken. Een eindverslag was nodig voor vervolgacties door de organisatie die mij de opdracht had gegeven. Daarnaast moest ik er rekening mee houden dat mijn verblijf in deze gebieden steeds meer op ging vallen. Mijn onbevangen verblijf bij de inwoners kon hierdoor erg snel omslaan in een explosieve situatie voor iedereen. Met mijn onderzoeksgegevens reisde ik naar een betrouwbaar vliegveld voor mijn vertrek.

- [1] Carla Drift is een fictieve naam, de onderzoeken naar de gezondheidstoestand en zijn fictief. Geen persoon of onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van volkerenmoord in Midden Afrika heeft model gestaan voor deze berichten over het leven van Carla Drift.
- [2] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Malaria>
- [3] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Malaria>
- [4] Deze wereldkaart toont de prevalentie van Malaria. De schaal gaat in toenemende ernst van licht geel naar donkerrood. Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Malaria>
- [5] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Rwandan_Genocide
- [6] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Rwanda>
- [7] Zie ook: Brooks, David, *The Social Animal – The Hidden Sources of Love, Character and Achievement*. New York: Random House, 2011, p. 248
- [8] Bron afbeelding: Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Malaria>

Cultuur

4 februari 2012

MIDDEN Afrika verliet ik via een vertrouwde luchthaven – waar ik een ticket kocht op mijn tijdelijke paspoort. Ik nam een lijnvlucht naar Noord Afrika. In Noord Afrika reisde ik over land naar Alexandrië. Hier haalde ik mijn andere paspoort op bij vrienden. Bij hen bleef ik een week; wij praten bij over de ontwikkelingen in ons leven.



[1]

In een Alexandrijnse bibliotheek verrichte ik een klein deel van mijn bronnenonderzoek voor de rapportage van deze studiereis naar de oorzaken en gevolgen van volkerenmoord in Midden Afrika. Tijdens een van mijn laatste studiereizen was het voor mij

een eer om in de Alexandrijnse bibliotheek onderzoek te mogen verrichten. De voorganger van deze moderne bibliotheek is in de klassieke oudheid door enkele branden verwoest. Hierbij zijn heel veel klassieke werken uit de Griekse en Romeinse oudheid voor altijd verloren gegaan. Mijn bronnenonderzoek had onder meer als doel om de verloren levens door genocide in Midden Afrika een plaats in de geschiedenis te kunnen geven.



[2]

Met een veerboot voer ik naar Zuid Europa. Een treinreis van meer dan een dag bracht mij weer in Nederland. Hier kon ik rustig mijn verslag schrijven tijdens het mijn herstel van een tropische ziekte.

Door mijn verstoppertje spelen tijdens mijn verblijf in Midden Afrika en door mijn omzichtige terugreis naar Europa, kon mijn onderzoek niet eenvoudig naar mij herleid worden. Ik ben nog steeds blij dat ik deze voorzorgsmaatregelen heb genomen, want

met handlangers van dictators, met wapenhandelaren en geheime diensten van allerlei landen kan men niet voorzichtig genoeg zijn.

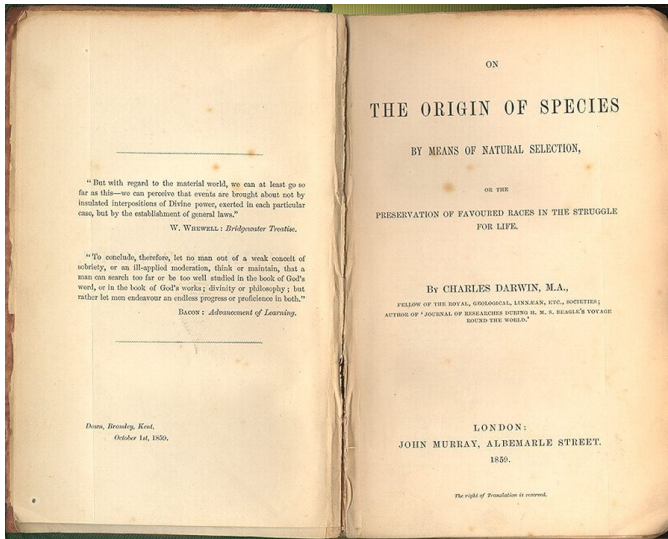
Tijdens deze lange terugreis heb ik de vele indrukken die ik in Midden Afrika heb opgedaan, op hoofdlijnen geordend. Uiteraard heb ik al eerder mijn onderzoeksgegevens gesorteerd en doorgenomen, maar in het vliegtuig, op de boot en in de trein hebben de hoofdlijnen voor de verslaglegging van de studiereis vaste vormen aangenomen.

Ik besloot de verslaglegging van de gebeurtenissen te splitsen in vier onderdelen. Het eerste deel richtte zich op cultuur of de gedragingen van groepen die direct – als daders of slachtoffers – betrokken waren bij de volkerenmoord. Het tweede deel had betrekking op de invloed van individuele gedrag van daders, leiders en opinieformers op volkerenmoord. Het derde deel beschreef de invloeden op de excessen van organisaties, instanties en landen buiten Midden Afrika. Dit derde deel is vertrouwelijk: hierin staan mijn bevindingen over de invloed van wapenleveranties door handelaren en landen met hun politieke belangen in Midden Afrika, over geheime diensten met hun soms duistere aangelegenheden en over het onvermogen/nalatigheid van internationale instanties. Het laatste deel bevatte mijn verslag over de eventuele juridische aansprakelijkheid van de afzonderlijke partijen voor hun aandeel in de volkerenmoord. Bij strafrechtelijk onderzoek naar de volkerenmoord zijn op basis van mijn verslag opgravingen verricht en er heeft nader onderzoek plaats gevonden.



[3]

Voorafgaand aan deze studiereis in Midden Afrika had ik culturen beschouwd als manieren waarop groepen mensen – en waarbinnen individuen – met elkaar samenleven en met elkaar omgingen. Een cultuur was een “Modus Vivendi” van een samenhangende groep mensen. Uiteraard veranderde een cultuur in de loop van de tijd, bijvoorbeeld door gewijzigde omstandigheden of door migratie van buitenstaanders. Maar ik had cultuur niet in verband gebracht met een levende organisatie die net als ieder levend wezen was verwickeld in een “Survival of the Fittest”, zoals door Darwin beschreven in “The Origin of Species”.



[4]

In de onbekende omgeving van Midden Afrika en op basis van de gesprekken met inwoners, ben ik steeds duidelijker gaan zien dat een cultuur ook vergeleken kan worden met een wezen dat bezig is met overleven. Bij het uitrijpen van dit denkbeeld, zag ik de parallellen in de geschiedenis van de Westerse wereld.

In het eerste deel van mijn verslag beschreef ik dat cultuur endemisch aanwezig is in een individu, binnen een familie, een dorpsgemeenschap, een stam/groep/volk wonend in een samenhangend gebied. De naties als rechtspersonen stonden in Midden-Afrika nog in de kinderschoenen: hierdoor was de nationale cultuur zwak ontwikkeld. Culturen zijn enerzijds een wijze van samenleven – een “Modus Vivendi” –, die voor stabiliteit en vertrouwen zorgt. Aan de andere kant zijn culturen bezig met overleven en met het dwingend tot een bepaald gedrag aanzetten van binnenstaanders; buitenstaanders worden overtuigd van het gelijk van de levenswijze en – tijdelijk of permanent – opgenomen in de cultuur of zij worden buitengesloten.

Culturen zijn niet statisch, zij veranderen in de loop der tijd zoals ook een taal wijzigt met de verandering van haar sprekers. Een bekende en vertrouwde moedertaal van ongeveer honderd jaar geleden klinkt ons vertrouwd/vreemd in de oren net zoals de levenswijzen van mensen van honderd jaar geleden ons vertrouwd/vreemd overkomen. Veel van deze veranderingen gaan geleidelijk door assimilatie of door organische groei.

Een cultuur is niet homogeen en uniform. Binnen een enigszins omvangrijke cultuur is bijna altijd een gelaagdheid of stratificatie aanwezig. Een cultuur kent ook interne spanningen tussen onderlinge subculturen.

Soms, door grote veranderingen – bijvoorbeeld door een bevolkingsexplosie of door een ontwikkelingssprong – of door zeer kleine toevalligheden bij potentiële omslagpunten – bifurcatiepunten binnen de chaostheorie – kunnen omslagen binnen een cultuur ook onverwachts snel plaats vinden [5]. Deze snelle groeistuipe kunnen in bijzondere gevallen resulteren in stigmatisering, uitsluiting of vernietiging van andersdenkenden binnen de eigen cultuur.

De ontlasting van de spanningen kan geschieden door excessen tegen andere (sub-)culturen. Culturen leven onderling meestal als goede buren redelijk vreedzaam naast elkaar. Af en toe zijn er verschillen van inzicht die leefbaar/draaglijk worden gemaakt door diplomatie, feesten, woorden, rechtspraak en verdragen. Soms komen de spanningen tussen culturen tot uitbarsting. De oorzaak kan zijn: een sterke verandering in onderlinge verhoudingen, een sluimerend onrecht uit het verleden dat manifest wordt of een plotseling incident dat uitgroeit tot een conflict. Deze uitbarstingen kunnen gewelddadig verlopen. Een voorbeeld uit de geschiedenis met verkeerde afloop is de Pax Romana rond 400 n. Chr. in het gebied van de Donau. De

Romeinen voerden een verdeel en heerst politiek waarbij de gunsten tussen de vreemde grensculturen ongelijk was verdeeld opdat de onderlinge afgunst groter was dan de spanning met de Romeinse imperator. Eens per generatie werd een cultuur door de Romeinen samen met enkele bondgenoten gewelddadig van haar rijkdommen ontdaan zodat het weer een periode van een generatie duurde voordat de cultuur deze slag te boven was gekomen.

Rond 400 n. Chr. zochten de Visigoten bij de Donau aan de grens van het Romeinse rijk bescherming tegen de oprukkende Hunnen. De Visigoten mochten van de Romeinen de Donau niet oversteken terwijl een andere stam deze extra bescherming wel werd gegund. De Visigoten grepen dit onrecht aan om de verzwakte Romeinse Imperator direct aan te vallen [6]. Door de verzwakte positie – door onder meer interne verdeeldheid – van de Romeinen waren de Visigoten in staat om vele jaren door Italië te zwerven en zelfs naar de poorten van Rome op te rukken. Paus Innocent I wist door onderhandelen en overdracht van een groot losgeld in 408 n. Chr. een inval in Rome te voorkomen [7]. Rond 416 n. Chr. vestigden de Visigoten zich in het toenmalige Gallië.



[8]

In Midden Afrika waren de onderlinge spanningen binnen en tussen culturen opgelopen door interne spanningen, wijzigingen in de verhoudingen tussen culturen, wegvallen van de invloed van kolonisatoren, kunstmatige grenzen, bevolkingsgroei en -afname en regelmatige terugkerende droogte. De nieuwe internationale orde bezat niet de macht om doeltreffend in te grijpen.

Dit mengsel van spanningen was op zich genoeg voor het ontstaan van excessen. Een verkeerd gelopen voetbalwedstrijd of een ongelukkige verkiezingsuitslag waren voldoende voor een geweldsuitbarsting. Maar externe invloeden versterkte de spanningen en zorgden voor een katalysator voor excessen.

[1] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Alexandria>

[2] Bron afbeelding: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bibliotheek_van_Alexandri%C3%AB

In 2003 werd de nieuw Alexandrijnse bibliotheek geopend. Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bibliotheek_van_Alexandri%C3%AB

[3] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vredespaleis>

[4] Bron afbeelding: http://nl.wikipedia.org/wiki/Charles_Darwin

[5] Zie ook: Ginneken, Jaap van, Brein-bevingen - Snelle omslagen in opinie en communicatie.

[6] Bron: Zie ook: Heather, Peter, Empires and Barbarians – Migration, Development and the Birth of Europe. London: Panbooks, 2010, p. 197

[7] Bron: Norwich, John Julius, The Popes, A History, London: Chatto & Windos, 2011 p. 19

[8] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Visigoten>

Gedrag 1

10 februari 2012

HET herstel van mijn tropische ziekte duurde lang. Ik merkte aan mijn lichaam dat een Europeaan niet voor de tropen was geschapen. Gelukkig kreeg ik goede medische zorg en de restverschijnselen waren na vele, vele maanden herstel ook verdwenen.

Deze maanden gebruikte ik om mijn verslag van mijn eerste studiereis te schrijven. In het tweede deel van dit verslag beschreef ik mijn bevindingen over de invloed van individuele gedrag van daders, leiders en opinievormers op volkerenmoord [1].



[2]

Volkerenmoord werd tot op heden nooit door een individu begaan. Een eenling had hiervoor nu eenmaal niet de mogelijkheden. Dit zal dit in de toekomst kunnen veranderen, want de massavernietigingswapens [3] hebben een apocalyptische werking gekregen en de bediening van deze wapens kan door een individu of een kleine groep samenwerkende mensen geschieden. Een aantal speelfilms geven al een voorbode van deze mogelijkheid [4].



[5]



[6]

In Midden Afrika zijn weinig zware wapens aanwezig. Een goed inzetbare luchtmacht ontbreekt. De enkele tanks en kanonnen zijn matig onderhouden en er is weinig personeel voorhanden om dit wapentuig te bedienen. Meestal hebben deze wapens alleen een symbolische waarde om de status van de bezitter/machthebber te vergroten.

Wel zijn er in dit gebied veel lichte en middelzware automatische geweren en mitrailleurs aanwezig. Deze wapens kunnen grote slachtingen aanrichten onder de lokale bevolking bij gebruik door een beperkte groep militairen van de machthebbers, door opstandelingen, door gewapende bendes en door raiders. Een grotere groep kan ook met handwapens zoals machetes slachtingen aanrichten.

Op basis van mijn bevindingen heb ik in mijn verslag geconcludeerd dat in Midden Afrika ruim voldoende middelen – handwapens, lichte en middelzware automatische geweren en mitrailleurs – aanwezig waren voor een volkerenmoord. Deze wapens waren door verschillende rijke naties geleverd om hun positie te bestendigen of te versterken door het steunen van lokale groepen. Deze wapens verhogen – net als het bezit van speren in het verleden – het aanzien van een krijger of van een soldaat. In werkelijkheid worden deze wapens meestal gebruikt voor afschrikking of als dreiging tegen tegenstanders.

De eerste verschafters van de lichte en middelzware automatische geweren en mitrailleurs zijn vaak landen buiten Afrika die hiermee invloed in de politiek willen krijgen of bestendigen. De eerste ontvangers zijn vaak lokale leiders of groepen die de wapens verspreiden om invloed te vestigen of te verdedigen. De individuele ontvangers zijn vaak jonge mannen die als krijger hun positie binnen de groep willen vestigen: de behoefte tot het verkrijgen van aanzien in de piramide van Maslow [7]. Soms zijn

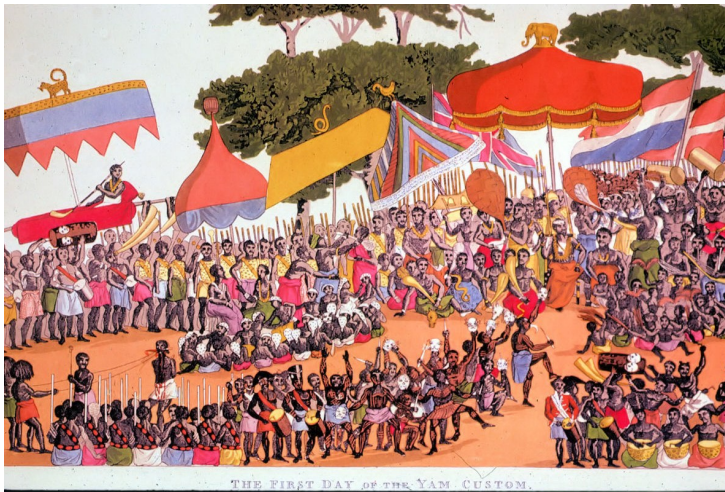
het ook oudere mannen die hun belangen willen verdedigen: de behoefte tot veiligheid in de Maslow piramide.

Individuele mensen zijn of worden onderdeel van groep. Door middel van initiatieriten [8] zijn of worden zij in een groep geaccepteerd. Krijgers mogen vaak na hun initiatie rit een wapen dragen – zij zijn dan onderdeel van hun krijersgroep of leger. De groep geeft de eenling een identiteit en de eenlingen met hun onderlinge verhoudingen geven een groep/leger een identiteit en een cultuur. Groepen krijers moeten ook in vreedstijd bezig worden gehouden. Traditionele bezigheden voor groepen krijers in vreedstijd zijn het onderhoud van uitrusting en vaardigheden, de jacht en veroveringen ver van huis.



[9]

De mensen in Midden Afrika leven bijna altijd als goede burenen naast elkaar. Zij kennen een uitgebreide vorm van gastvrijheid die verder gaat dan de manieren in Nederland. Ook nemen de mensen uitgebreid de tijd voor onderling contact. De materiële welvaart is bij de meeste mensen redelijk laag. Aan kleding, uiterlijk en eten wordt veel aandacht gegeven, maar andere vormen van welvaart zijn schaars. Net zoals in veel samenlevingen en grote bedrijven, eigent een beperkte bovenlaag zich veruit de meeste materiële welvaart toe. Deze bovenlaag heeft zeggenschap over de distributie van voedsel en welvaart over de gehele groep. Als de groepen intern en onderling in evenwicht zijn, dan is er weliswaar een grote ongelijkheid binnen en tussen de groepen, maar evt. spanningen worden op vele manieren gedempt. Kortom, alles en iedereen leeft op een min of meer prettige met elkaar samen.



[10]

Uit de literatuur en uit de bevindingen tijdens mijn onderzoek blijkt dat bij interne stammenstrijd en bij onderlinge stammentwisten, burenen elkaar op een radicaal andere manier gaan bekijken. Mensen blijken in een fractie van een seconde een eigen

groepslid te kunnen herkennen. Bij spanningen worden de eigen goede eigenschappen opgehemeld en de slechte eigenschappen verdoezeld. Van vreemden worden de slechte eigenschappen als kenmerkend gezien terwijl de goede eigenschappen worden verdonkeremaand. De groepsdwang is vaak zo groot dat de opinies dwingend aan de groepsleden worden opgelegd, want anders volgen vormen van uitsluiting [11].

Jean Paul Sartre heeft in een van zijn werken [12] beschreven hoe een individu door twee mechanismen wordt beroofd van zijn onbevangenheid en zijn vrijheid van handelen. Groepsleden gaan door het mechanisme van de “kwade trouw” vreemdelingen reduceren van een vrij mens tot een ding met een zeer beperkt aantal eigenschappen – van alle andere kenmerken wordt de vreemdeling beroofd. In het verlengde van de “kwade trouw” beschrijft Jean Paul Sartre de theorie van de “blik” – Prof. Dr. W. Luijpen noemde dit de “blik van de haat” [13]. De handelingen van een vreemdeling worden bij waarneming stigmatiserend in een blik vastgelegd. Hierdoor wordt de vreemdeling van zijn vermogen tot verandering en zijn menselijkheid beroofd; hij wordt gereduceerd tot een ding.

[1] Zie voor volkerenmoord: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Genocide> en <http://en.wikipedia.org/wiki/Genocide>

[2] Bron afbeelding: http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Drill_sergeant_screams.jpg

[3] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kernwapen> en <http://>

en.wikipedia.org/wiki/Nuclear_weapon

[4] Bijvoorbeeld: Dr. Strangelove door Stanley Kubrick – zie: http://en.wikipedia.org/wiki/Dr._Strangelove

[5] Bron afbeelding: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HiroshimaNakajimaArea.jpg>.

[6] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:HiroshimaNakajimaAreaInRuins.jpg>

[7] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Maslow's_hierarchy_of_needs

[8] Zie beknopt overzicht in: <http://en.wikipedia.org/wiki/Initiation>

[9] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Congo_War

[10] Bron afbeelding: [http://en.wikipedia.org/wiki/Yam_\(vegetable\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Yam_(vegetable))

[11] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Milgram_experiment en http://en.wikipedia.org/wiki/Stanford_prison_experiment

[12] Sartre, Jean-Paul, Being and Nothingness. New York: Washington square press: 1977 – Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Being_and_Nothingness

[13] Luijpen, W., Nieuwe inleiding tot de existentiële fenomenologie. Utrecht: Het Spectrum, 1976 p. 284 - 285

Gedrag 2

14 mei 2012

MENSEN accepteren tot een zekere hoogte verschillen in gedrag en in omgang met elkaar. Deze acceptatie wordt bepaald door onderlinge verhoudingen binnen een wereldbeeld dat een duiding geeft aan de gelijkenis en de verschillen tussen mensen. Dit wereldbeeld geeft ook duiding aan de overeenkomsten en verschillen tussen groepen mensen. Priesters en leiders hebben een andere plaats en andere gewoonten in de samenleving dan handarbeiders. Binnen een stabiele samenleving met een eensluidend wereldbeeld ervaart ieder individu en iedere groep mensen zijn plaats als noodzakelijk en passend binnen een hogere orde. De onderlinge verschillen hebben vaak een duiding en een hoger doel in een voorbestemde wereldorde. In een stabiele samenleving ervaart ieder mens haar/zijn plaats en haar/zijn levensloop met alle veranderingen als volkomen normaal – hoe buitenissig en absurd de situatie in de ogen van buitenstaanders ook mag lijken.

In Afrika zitten mannen gerust de hele dag in de schaduw – in de westerse wereld werken de mensen bijna de hele dag om een half uur in de zon te zitten. In Europa duurt een wandeling naar een volgend dorp een klein uur – in Afrika duurt een wandeling met dezelfde afstand ruim een halve dag omdat onderweg ook alle sociale contacten worden onderhouden.



[1]

In de westerse – moderne geïndustrialiseerde – wereld leven veel paren samen in een klein gezin dat bestaat uit twee partners en enkele kinderen. De kinderen blijven in huis wonen totdat zij oud genoeg zijn om zelfstandig in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Volgens het Westerse ideaal komt het huwelijk voort uit een romantische liefdesrelatie die na enkele jaren overgaat in een huwelijk waarin na een jaar achtereenvolgens twee tot vier kinderen worden geboren. Nadat de kinderen zelf via een romantische liefdesrelatie in een goed huwelijk zijn beland, leven de twee partners tot hoge ouderdom gelukkig en tevreden samen. Dit klein gezin is redelijk mobiel om mee te verhuizen met de mogelijkheden die de arbeidsmarkt kan bieden.



[2]

De werkelijkheid is vaak anders dan het ideaal. Eerst verkennen jonge mensen de wereld van het aangaan van liefdesrelaties; zij hebben een aantal los/vaste relaties. Na deze oriëntatie volgt veelal een keuze van een partner voor een langdurige liefdesrelatie. Deze romantische zoektocht kost naast geluk, hoop en verwachtingen ook teleurstellingen, verdriet en hoofdbreken; veel literatuur en films op dit gebied geven een samenvatting van deze strubbelingen. De ontluikende liefde krijgt – met wat geluk en doorzettingsvermogen – vorm in de belofte op een langdurige samenlevingsvorm. Na verloop van een aantal seizoenen besluiten de partners de langdurige relatie te bestendigen in een huwelijk of samenlevingsovereenkomst. In praktijk lopen ongeveer 36 % van de huwelijken uit op een scheiding [3]. Het leven van alledag is niet maakbaar volgens het gangbare ideaal. Binnen het klein gezin is de verplaatsing van arbeid naar een ander deel van het land een

spanningsvolle gebeurtenis: wie van beide partners moet haar/ zijn ambitie op de arbeidsmarkt herzien. Een huwelijks- of samenlevingsovereenkomst heeft naast elementen van een liefdesrelatie ook de kenmerken van een zakelijke overeenkomst.

Ruim een halve eeuw geleden leefden in de Westerse – agrarische – wereld veel mensen samen in een grootfamilie [4] waarbij kinderen, ouders met vaak broers en zussen en grootouders langdurig onder een dak leefden. Een aantal mensen stierven in hetzelfde bed waarin zij geboren werden.



[5]

In deze grootfamilie was de eer, het aanzien van de familie en het voortbestaan van de boerderij van groot belang voor het aangaan van goede langdurige levensrelaties. Wanneer dit aanzien was beschadigd, dan werd het voor potentiële huwelijkskandidaten uit de grootfamilie onmogelijk om juiste levenspartners te vinden. Een huwelijksovereenkomst was naast een samenlevingsovereenkomst vooral een zakelijke overeenkomst

voor de grootfamilie. Nieuwe leden traden toe tot de grootfamilie met een voorschot op hun erfenis en andere leden verlieten het huis van de grootfamilie met huwelijksgeschenken om het leven in een andere familie vorm te kunnen geven. Huwelijken werden in deze samenlevingsvorm vaak gearrangeerd – kinderen werden uitgehuwelijkt.

In sommige agrarische gebieden kregen huwbare dochters in een bijgebouw van de boerderij de mogelijkheid om in verwachting te raken. Na de zichtbare zwangerschap volgde meteen het huwelijk. Deze boerengemeenschap wilde het voortbestaan van de boerderij niet op het spel zetten door huwelijken zonder nakomelingen. Het Christelijk geloof heeft deze oeroude manier van huwelijksvereenkomsten met een vergrote zekerheid op nakomelingschap niet kunnen uitbannen.

De lokale samenleving hield dit aanzien van de grootfamilie nauwlettend in de gaten: er werd alles aan gedaan om de “biologie tussen mensen” in bedwang te houden. Jonge huwbare vrouwen werden voortdurend gechaperonneerd door naaste familie. Rond 1950 werden in het Katholieke Zuid Limburg pension- en hotelkamers aan het begin van de nacht nog door de lokale politie gecontroleerd op ongewenste buitenhuwelijkse activiteiten. In november 1961 werd in het Protestantse Staphorst nog een volksgericht gehouden waarbij een man en vrouw op de mestwagen door het dorp zijn gereden om hen te schande te zetten voor een buitenechtelijke relatie [6] .

Aan het einde van de jaren 60 kreeg een sluimerend gevoel van onbehagen in de samenleving – mede door een toegenomen welvaart en door de beschikbaarheid van voorbehoedsmiddelen – vorm in vrijere omgangsvormen tussen mannen en vrouwen. Jonge mensen voelden zich jong, alternatief en zij wilden het leven en hun seksualiteit openlijker verkennen. Daarnaast zorgde de

tweede feministische golf ervoor dat de verhoudingen tussen mannen en vrouwen ter discussie werd gesteld. Jonge mensen kregen een grote mate van vrijheid om seksuele en levensrelaties aan te gaan. De nieuwe mogelijkheden zorgden ook voor grotere onzekerheden – de samenleving raakte op drift [7].

In onze samenleving blijven de meeste getrouwde paren tijdens het huwelijk monogaam. Veel andere samenlevingsvormen kennen een grote mate van monogamie. Wel neemt het aantal buitenechtelijke kinderen in Nederland snel toe: tussen 1985 en 1995 is het percentage buitenechtelijk geboren kinderen gestegen van ruim 8 % naar 16 %. Daarna is het percentage gestegen van 25 % in het jaar 2000, 35% in 2005 tot 45 % in 2009. De oorzaak hiervan is waarschijnlijk de afnemende Christelijke moraal en de toegenomen welvaart met een grotere zelfstandigheid van vrouwen [8]. Het lijkt erop dat de sequentiële monogamie – partners zijn monogaam binnen een relatie, maar de relaties wijzigen in de loop der tijd – in onze samenleving toeneemt.

Andere samenlevingen kennen naast monogamie ook polygamie [9] – meer vrouwen met één man – en polyandrie [10] – meer mannen met één vrouw – of mengelingen van beide vormen. In dunbevolkte gebieden of in samenlevingsvormen waar een tekort is ontstaan aan een sekse, kunnen andere samenlevingsvormen noodzakelijk zijn voor het voortbestaan van de mensheid. In de Arabische wereld werd veel oorlog gevoerd met een hoge sterfte van de mannelijke populatie. Om de bevolkingsaantallen op peil te houden, huwden meer vrouwen met een man – als de man deze vrouwen kon onderhouden. In de Caraïben en rond Miami zitten mannen van een bepaalde klasse zeer langdurig in de gevangenis. Vrouwen gaan over tot passantenhuwelijken met beschikbare mannen – de vrouw heeft een relatie met een man zolang deze zorgzaam kan zijn voor de vrouw. In dun bevolkte gebieden

hebben ook meer mannen een blijvende relatie met één vrouw opdat nakomelingschap en ondersteuning van de vrouw bij het opvoeden van haar kinderen gewaarborgd is.

In gebieden in Afrika en in sommige streken van de Himalaya komt polyandrie voor. Een voorbeeld hiervan is te lezen in de Mahābhārata waar een vrouwelijke hoofdpersoon – Draupadi – is getrouwd met vijf broers – vijf andere hoofdpersonen – nadat de moeder van de vijf broers heeft gezegd dat haar zonen moeten delen wat een van de broers heeft verkregen. De broers leven achtereenvolgens een jaar met hun vrouw waaruit vijf zonen voortkomen [11].



[12]

Een ander voorbeeld van polygamie en polyandrie is te vinden bij de Masaï in Kenia. Vrouwen en mannen leven in een mengvorm van polygamie en polyandrie. Een vrouw trouwt soms met een leeftijdsgroep van mannen. Een man wordt geacht zijn huwelijksbed af te staan aan een gast/ leeftijdsgenoot – alleen de vrouw beslist of zij het bed wil delen met de gast. Alle kinderen van de vrouw zijn ook de kinderen van de echtgenoot [13] .

Bigamie, Polygamie, Polyandrie en huwelijken tussen gelijke seksen zijn in vele landen wettelijk verboden. Vaak heerst er een

traditioneel taboe op andere samenlevingsvormen. Veel samenlevingen hebben er alles voor over – inclusief verbanning, hel en verdoemenis – om vreemde samenlevingsvormen uit te bannen. Worden andere samenlevingsvormen als minderwaardig en onethisch beschouwd om de eigen onzekerheid en om de heimelijke wensen voor verandering te onderdrukken? Of is het makkelijk om andere samenlevingsvormen als een gebrekkige samenleving te beschouwen en hierdoor als minderwaardig te zien [14]? Bij spanning en conflicten is er de wens om dit gebrek en deze minderwaardigheid van de ander aan te tonen. Of zoals Prof. Dr. W. Luijpen in zijn colleges aan de Technische Universiteit in Delft zei: *"Bewijzen is dwingend doen kennen dat een ander door de knieën gaat"*. Dit dwingend doen kennen kan overgaan in stigmatisering, het zoeken van zondebokken in onze naasten. Bij verder oplopende spanning ontstaat een gewapend conflict met bijbehorende moordpartijen. Is het accepteren van andere manieren van samenleven – en acceptatie van de onzekerheid en spanningen over onze eigen samenlevingsvorm – geen betere oplossing?

[1] Bron afbeelding: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mt_Uluguru_and_Sisal_plantations.jpg

[2] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Old_marriage_at_Plac_Kaszubski.jpg

[3] De Katholieke kerk kent drie gronden voor echtscheiding: overlijden van een van de partners, "niet voltrokken zijn van het huwelijk" en langdurige afwezigheid van één partner zonder zicht op terugkomst. Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Divorce>

[4] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Extended_family

[5] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:FamiliaOjeda.JPG>

[6] Bron: Nieuwblad van het Noorden, 13 november 1961 – pagina 1.

[7] Zie ook: Drift, Carla, *Man Leben – Een Leven, Een Biografie*. Amsterdam: Omnia – Amsterdam Uitgeverij, 2012, p. 44 – 47.

[8] Bron: http://nl.wikipedia.org/wiki/Buitenechtelijk_kind

[9] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Polygamie>

[10] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Polyandry>

[11] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mahabharata>

[12] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/File:2716_PandavaDraupadifk.jpg.jpg

[13] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Maasai_people

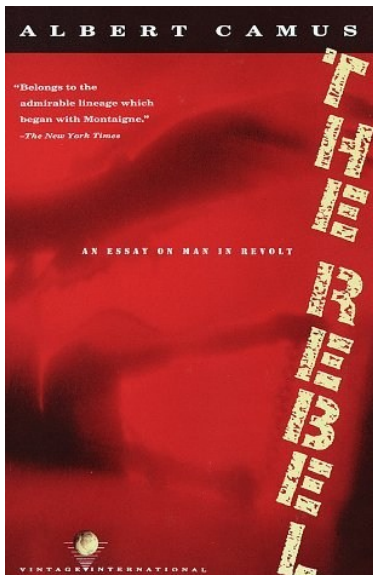
[14] Zie ook: Agar, Michael, *Language Shock - Understanding the Culture of Conversation*. New York: Perennial, 1994, 2002, p. 23, 37

Gedrag 3

17 juni 2012

MENSEN accepteren tot een zekere hoogte spanning en gevoelens van onrecht of vermeend onrecht. Om de (lieve) vrede te bewaren schikken zij zich naar deze spanning en (vermeende) vernederingen. Voorbeelden hiervan zijn: zij die na een nederlaag hun levensloop volledig zien veranderen, zij die moeten leven binnen een samenleving die hen niet past, zij die overheerst worden door een dictatoriaal regime waarin geen einde lijkt te komen.

Heel lang kunnen mensen deze spanning en onvrede verdragen totdat een breekpunt is bereikt. Ineens ontstaat een omslagpunt waarna er geen weg meer terug is. De mens komt in opstand [1].



[2]

Een situatie die voor het omslagpunt nog draaglijk en te overzien is, wordt ineens volkomen absurd en onverdraagbaar. De sociale remmingen, het normaal rechtsgevoel en de ethische principes worden tijdelijk buiten werking gesteld. Ineens is alles geoorloofd om aan de spanningen en aan de gevoelens van (vermeend) onrecht een einde te maken.

Een primaire vorm van extreme opstand is te zien bij een mens die opeens zeer gewelddadig gaat handelen waarbij alle vormen van sociaal gedrag, rechtsnormen en gangbare ethiek opzij worden gezet. De familie, vrienden, bekenden en samenleving hebben deze geweldsuitbarsting meestal op geen enkele manier zien aankomen. Na afloop van het gewelddadig handelen probeert de gemeenschap het extreem gedrag te verklaren. De uitleg is meestal meer bedoeld om het onderling vertrouwen te herstellen dan dat hiermee de bijzondere geweldsuitbarsting wordt verklaard. Deze primaire vorm van opstand is te vinden in alle tijden en binnen alle samenlevingen. In Indonesië en Maleisië worden deze onverwachtse gewelddaden – waarbij zonder voortekenen alles wordt aangevallen dat de opstandeling op zijn weg tegenkomt – aangeduid met “amok”. In de Westerse wereld eindigen alle amokmakers – als zij hun daden overleven – in een psychiatrische inrichting waar vaak geen aanwijsbare psychische aandoening te vinden is als oorzaak voor hun moorddadig handelen [3]. In de Westerse samenleving zien wij deze primaire opstand bij een persoon die zonder voortekenen met een vuurwapen gaat schieten op een menigte of binnen een school.

Een andere primaire vorm van extreme opstand is te zien bij een kleine groep mensen die opeens hun spanningen en/of hun (vermeende) onrecht niet meer accepteren. Zij rebelleren tegen hun situatie. Voorbeelden hiervan zijn lynchpartijen tegen individuen (of kleine groepen) en moordpartijen die aan iedere

vorm van rechtspraak, normen en ethiek voorbij gaan. Een voorbeeld hiervan in de Nederlandse geschiedenis is de moord op de gebroeders de Witt door een menigte in Den Haag [4].

Een afgezwakte vorm van opstand zijn rellen bij supporters. Deze supportersrellen zijn van alle tijden. Een voorbeeld van supportersrellen die uiteindelijk uitmonden in een ernstige rebellie, is de Nika opstand [5] in Constantinopel in 532 n.Chr. waarbij 30.000 mensen het leven verloren. Supportersrellen bij paardenwagenrennen kwamen in die tijd veel voor; na deze ongeregeldeheden volgden vaak stevige vonnissen tegen opgepakte deelnemers. In januari 532 waren twee veroordeelden ontsnapt en zij hadden onder bescherming van een menigte toevlucht gezocht in het heiligdom van een kerk. De positie van keizer Justinianus was verzwakt door politieke problemen. Hij wilde zijn gezag laten gelden en liet de veroordeelden arresteren. Tijdens de volgende paardenwagenrennen braken ernstige rellen uit in de hippodroom. De keizer besloot om te vluchten, maar keizerin Theodora zei: *“Het is niet belangrijk of een vrouw tegen mannen moet zeggen om dapper te zijn. Bij gevaar moet men doen wat men kan. Vluchten is dwaas. Iedereen moet een keer sterven en ik heb besloten als keizerin te sterven”* (en niet als vluchteling). Twee generaals besloten met hun Germaanse geharde troepen de opstand neer te slaan. Hiertoe werd een deel van de opstandelingen met geldmunten uit de hippodroom gelokt. De overige 30.000 opstandelingen in de hippodroom werden door de troepen uitgemoord.



[6]

In Istanbul bezoek ik in de Hagia Sophia altijd de standplaats van de keizerin in de vrouwengalerij. Vanuit haar plaats zie ik het heiligdom en vanaf de begane grond kijk ik naar de vrouwengalerij: *“Eens keizerin – altijd keizerin”*.



[7]

Ook een hele samenleving aanvaard spanningen en gevoelens van (vermeend) onrecht tot op een zekere hoogte. De situatie wordt als volkomen normaal en gebruikelijk ervaren tot het omslagpunt is bereikt. Iedereen heeft een passende plaats totdat er een snelle omslag in de samenleving plaatsvindt. De uiterlijke oorzaak van dit omslagpunt lijkt voor een buitenstaander vaak een onbenullig kwestie.

Aan het einde van de 18^e eeuw was het Ancient Regime in Frankrijk financieel, bestuurlijk en intellectueel volledig vermolmd en achterhaald. Het paste volgens een groot deel van de bevolking niet meer bij de veranderingen in de samenleving. Er dreigde een achteruitgang van de lonen en er braken rellen uit. Door onhandig ingrijpen van de overheid liepen de rellen uit de hand en het vertrouwen in de overheid nam verder af. De bestorming van de Bastille door gewapende revolutionairen werd de aanleiding voor een periode waarin sociale remmingen verdwenen. Het gevoel voor rechtvaardigheid en ethisch besef nam sterk af. De guillotine verrichtte overuren en revolutionairen werden in zeer korte tijd erger dan het Ancient Regime. De Franse staat begon een bestaan volgens de leuze “Egalité, Fraternité et Liberté”, maar het duurde nog een hele tijd voordat deze leuze verwerkelijkt werd.



[8]

Eerst moest Napoleon nog met het Franse Grande Armee naar Moskou trekken [9] en vervolgens bij Leipzig en Waterloo verslagen worden. Deze revolutie heeft tot gevolg gehad dat naast een spoor van bloed ook het militarisme endemische in onze samenleving werd ingebed. Daarbij kreeg de rationaliteit vorm in onder meer de meter en de kilogram.

[1] Zie ook: Camus, Albert, *De Mens in Opstand*. Amsterdam: De Bezige Bij, 1974

[2] Bron afbeelding: [http://en.wikipedia.org/wiki/The_Rebel_\(book\)](http://en.wikipedia.org/wiki/The_Rebel_(book))
http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_Camus

[3] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Amok> en http://en.wikipedia.org/wiki/Running_amok

[4] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_de_Witt

[5] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Nika_riots en Cotterell, Arthur, *Chariot – From chariot to tank, the astounding rise and fall of the world's first war machine*. New York: The Overlook Press, 2004, p, 280 - 288

[6] Restanten van de hypodroom in Istanbul. Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Nika_riots

[7] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Hagia_Sophia

[8] Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Marianne_\(emblem\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Marianne_(emblem))

[9] Zie ook: Zamoyski, Adam, *1812 - Napoleons fatale veldtocht naar Moskou*. Amsterdam: Uitgeverij Balans, 2005

E en nomadenbestaan 1

22 juni 2012

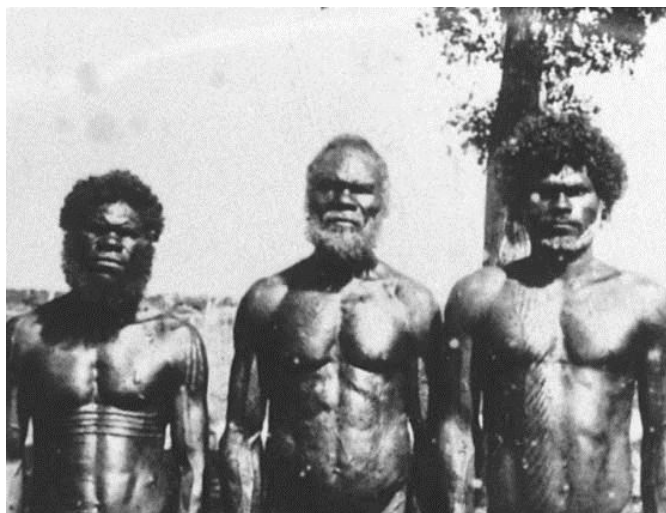
MEER kan ik niet schrijven over mijn werk op het gebied van misdaden tegen de mensheid, omdat ik dan andere mensen en mezelf in groot gevaar breng. Met staatsgeheimen, geheime diensten, overheden en machtshebbers die aan de geschiedenis pik duistere pagina's hebben toegevoegd, kan ik niet voorzichtig genoeg zijn.

In West Europa denken veel mensen dat deze duistere pagina's door overheden en machtshebbers in verre landen worden geschreven. Vanuit Zuid Limburg hoef ik niet ver te gaan. Zuid Limburg heeft altijd weinig ambities gehad om een rol in de wereldgeschiedenis te vervullen, misschien hebben roversbendes uit Zuid Limburg zoals de bokkenrijders [1] enkele voetnoten aan de geschiedenis toegevoegd. Verder onderzoek naar zwarte bladzijden in de geschiedenis door Zuid Limburg laat ik aan buitenstaanders over.



[2]

Vanuit mijn dorp in Zuid Limburg hoefde ik voor een aantal van mijn onderzoeken niet ver te reizen. Met enkele uren lopen naar het Oosten is Duitsland te bereiken met misdaden tegen de mensheid tijdens de Tweede Wereld Oorlog. Enkele uren naar het westen ligt België met Congo als zwarte bladzijden in de geschiedenis. Op de lagere school leerden wij alleen de misstanden tegen paters en zusters en moordpartijen onder onschuldige gelovigen, maar later werd meer bekend [3]. In het noorden binnen de landsgrenzen ligt Holland met zijn donkere geschiedenis in de slavenhandel. Donkere bladzijden werden geschreven bij het neerslaan van opstanden in Indonesië [4] waarbij een voorzitter van de ministerraad [5] in zijn jonge jaren persoonlijk een actieve rol heeft gespeeld. Uiteindelijk is Indonesië tegen de zin van veel Hollanders onafhankelijk geworden na een oorlog die in Holland vergoelijkend politionele acties [6] werd genoemd. Bij delen van onderzoek naar misstanden tijdens deze oorlog ben ik betrokken geweest. Verder heb ik onderzoek gedaan op alle zeven continenten – ook in Australië bij Aborigines en in Noord Amerika bij de Wereldmacht.



[7]

Na ieder onderzoek in de tropen kwam ik afgemat en ziek thuis. Gelukkig had ik nog steeds thuisplaatsen waar ik kon herstellen. In Amsterdam heb ik lang mijn kamer en thuis gehad bij vrienden van Man en van mij. Wanneer ik in Zuid Limburg thuis kwam waren er altijd blij gezichten – als ik kwam en als ik weer ging. Ik werd altijd als de verloren dochter begroet maar ik was ook veel te onafhankelijk en brutaal – "vreg" – geworden; de pastoor, de burgemeester en de gemeenteraad zagen dat het eerst. Kortom overal een tijdelijke plaats om te herstellen en mij voor te bereiden op een nieuw onderzoek met alle avonturen die daarbij horen. Altijd onder een vermomming verstoppertje spelen om niet ontmaskerd te worden met alle fatale gevolgen die daarbij kunnen optreden.

Ongeveer 10 jaar geleden heb ik mijn kamer in Amsterdam verlaten omdat de vrienden van Man en mij hadden besloten om op hun oude dag veel kleiner te gaan wonen. Hiervoor werd hun prachtige huis in de binnenstad van Amsterdam verkocht. Ik heb daarbij mijn kamer verlaten met een rugzak, een slaapzak, een bivak zak, lichtgewicht kampeerspullen en wat kleren. Al mijn boeken staan in de universiteitsbibliotheken – met een aantal bibliotheekkaarten eenvoudig toegankelijk. Mijn overige bezittingen heb ik verkocht. Al met al is dit een enorme rijkdom.

Enkele jaren geleden kwam ik weer terug van een onderzoek in de tropen – maar nu was ik ernstig ziek. Ik herstelde niet meer volledig; ik werd na een kleine inspanning snel moe. Ik merkte aan mijn lichaam en ziel dat tropenjaren dubbel tellen; na zo'n 20 jaar in de tropen was ik aan pensioen toe op een leeftijd van 50 jaar. Met karig leven op spaargeld en enkele kleine opdrachten kon ik de tijd tot mijn "overheidspensioen" overbruggen.

Na een nomadenbestaan van onderzoek naar onderzoek met herstelperiodes in Amsterdam bij vrienden en in Zuid Limburg bij

familie, was ik nu aangewezen op een nieuwe woon- en verblijfplaats. In Zuid Limburg paste ik niet meer in de samenleving van het dorp waar ik opgroeide – ik was veel te lang weggeweest. Mijn vader en moeder waren trotse grootouders geworden van de kinderen van mijn beide zussen. Deze neefjes en nichtjes waren al bijna zelfstandig – twee gingen studeren, een was aankomend vakman en de jongste volgde nog de middelbare school. Mijn zussen waren gelukkig getrouwd met lieve partners. Met mijn vriend uit mijn jeugd ging alles goed. Als ik in Amsterdam was, dan kwam hij op bezoek – voor hem een bezoek aan een wereldstad met alle uitdagingen. Soms bezocht hij mij in het buitenland. Hoe warm het thuisnest in Zuid-Limburg ook was, ik hoorde er niet meer thuis.

Ik was een nomade geworden, maar een nomade die een dak boven het hoofd nodig had bij slecht weer en koude. Via vrienden kocht is een redelijk wintervaste caravan.



Er was nog een probleem: ik had geen rijbewijs en ik wilde het ook niet gaan behalen. Van kennissen in Zuid Limburg kon ik een kleine tractor kopen. Mijn vader heeft de tractor nagekeken op gebreken. Ik denk dat een tractor nog nooit zo grondig is gecontroleerd, omdat mijn vader intuïtief voelde dat dit wel eens het laatste zou kunnen zijn dat hij voor mij – zijn oogappel en zorgenkind – kon doen.



[9]

Het dorp heeft mij uitgewuifd toen ik voor het eerst met de tractor-caravan combinatie vertrok en ik wuifde terug: weer allemaal blijgezichten.

- [1] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bokkenrijders>
- [2] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bokkenrijders>
- [3] Reybrouck, David Van, "*Congo – Een geschiedenis van*". Amsterdam: De Bezige Bij, 2010
- [4] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Atjehoorlog>
- [5] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Hendrikus_Colijn
- [6] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Politionele_acties
- [7] Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Aborigines_\(Australi%C3%AB\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Aborigines_(Australi%C3%AB))
- [8] Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Caravan_\(aanhangwagen\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Caravan_(aanhangwagen))
- [9] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Tractor>

E en nomadenbestaan 2

22 juni 2012

EEN nieuw nomadenbestaan begon met het uitwuiven door het dorp van mijn jeugd – nu een bestaan zonder doel. Sinds mijn jeugd heb ik altijd een drijfveer gehad om een doel te bereiken. Op de lagere school las ik avonturen over ridders en avonturiers en ik wilde alles weten over het heelal en over biologie. Op de middelbare school kwamen daar literatuur, wiskunde en natuurwetenschappen bij. Als oudste dochter was het mijn plicht om het goede voorbeeld te geven. In Delft stortte ik mij op mijn studie natuurwetenschappen en ik verloor mij in een liefdesrelatie; allebei waren een doodlopend pad. Met menswetenschappen vond ik in Amsterdam een nieuw doel. Mijn werk op dit terrein nam mij helemaal in beslag en het onderzoek in de tropen ontnam mij een deel van mijn gezondheid. Achter het stuur op de tractor had ik ineens geen doel meer, behalve de weg voor mij.

Het voorjaar was begonnen en ik reed naar het zuiden de zon tegemoet. De weg voerde via België naar Frankrijk. De eerste paar dagen nam het nieuwe trekkersbestaan mij beslag. In mijn studententijd had ik op mijn fiets lange trektochten naar Zuid Europa gemaakt. Het suizen van de fietsbanden was toen mijn metgezel. Nu was het dreunen van de dieselmotor mijn compagnon. Na een aantal uren was dit monotone geluid samen met het trillen van de tractor heel vermoeiend. Met mijn matige gezondheid moest ik na drie of vier uur rijden halverwege de middag weer een overnachtingsplaats vinden. Soms was dat een camping, vaak kampeerde ik in het wild.



[1]

Bijna altijd kwam ik aardige en behulpzame mensen tegen; ik sprak met hen over mijn trektocht en soms hadden wij het over elkaars leven. Alleenreizend zag ik veel bijzondere dingen: een haan tussen een groep eenden. Een paar dagen ben ik opgetrokken met een vrouw met een papegaai op haar schouder. Wij gingen dat deel van de reis dezelfde weg. Haar fiets werd in de caravan gezet en zij en haar papegaai kwamen op de tractor zitten. Zij was op drift geraakt na haar scheiding en het overlijden van haar ex-man. Zij kon moeilijk kiezen tussen de opluchting en het verdriet van het verliezen. De papegaai was haar metgezel voor aanspraak en samen deden zij voorstellingen op marktplaatsen om voor een deel in hun levensonderhoud te voorzien. Ik denk dat zij voor een ander deel waren aangewezen op liefdadigheid en bedelen, maar daar hadden wij niet over gesproken.



[2]

Deze bijzondere vrouw bracht mij op het idee om met jongleren wat bij te verdienen. Overdag ben ik begonnen met oefenen. Na verloop van tijd beheerste ik de kunst met drie ballen en drie knotsen. Met deze acts vulde ik het begin en middenstuk van mijn voorstelling; de apotheose werd de dansende stok [3] met brandende uiteinden.



[4]

Door een behulpzame man die mij hielp met een lekke band van mijn caravan, kwam ik in contact met een schoolbestuur dat meteen een invaldocent wiskunde tot de zomervakantie nodig had. Een dag later was ik docent wiskunde in de bovenbouw.

Het eerste lesuur vroeg ik wie wist wat differentiëren en integreren was. Gelukkig konden veel leerlingen vertellen hoe dit werd gedaan: zij hadden dat goed geleerd. Maar niemand kon mij antwoorden wat deze handelingen voorstelden. Ik heb uitgelegd dat dit bijzondere wiskundige handelingen waren voor optellen en aftrekken. De leerlingen lachten mij uit van ongeloof omdat zij deze uitspraak absurd vonden. Differentiëren was de wijze waarop de verandering van de functie verminderde of vermeerde over een bepaalde weg of tijd – dus een bijzondere manier van optellen en aftrekken. Integreren is de wijze waarop de vermeerdering of verminderen door de wiskundige functie over een bepaalde weg of tijd plaatsvindt – dus ook een bijzondere manier van optellen en aftrekken. Na enkele voorbeelden uit de natuurkunde en het leven van alledag was hun nieuwsgierigheid voor wiskunde gewekt.



Het volgend schooljaar was er behoefte aan een invalkracht natuurkunde in de bovenbouw. Deze klas had geen zin in natuurkunde. Enkele gangmakers in de klas waren weg van oorlogspelletje met de computer. Ik heb voor hen verborgen gehouden dat ik de gevolgen van oorlogen veel te goed kende – weer verstoppertje spelen.

Ik koos voor een andere aanpak; ik vroeg hen of zij wisten wat natuurkunde was. Als antwoord ging ik met de sterkste jongens armpje drukken: gelukkig won ik. De oorlogszuchtigen liet ik een foto van een gevechtsvliegtuig zien dat bij het door de geluidsbarrière gaan een lensvormige condenswolk liet ontstaan. De milieubewusten liet ik foto's van zonneauto's zien. Deze onderwerpen sloten mooi aan bij de natuurkunde onderwerpen van dat jaar.



[6]

Na een half jaar was de zonneauto doorgerekend, de oorlogszuchtigen wisten wat een kogelbaan, energie en impact was, en met armpje drukken leerden zij een moment kennen. Aan

het einde van mijn periode in deze klas heb ik nog een keer armpje gedrukt: nu won de jongeman, zoals het hoort.



[7]

Een korte tijd na de tweede invalperiode ontstond een donkere bladzijde in de geschiedenis van mijn leven. Iemand had het op mijn eer en leven voorzien. Door zelfverdediging redde ik mijn leven. Naar mijn gevoel en rede was dit noodweer juridisch en ethisch geoorloofd, maar ik stak de morele grens over van onderzoeker naar misdrijven naar een pleger van een dergelijke daad. Ik schaarde mij gevoelsmatig tussen daders van misdaden. Ik had mijn onschuld verloren, een deel van mij was gestorven.

Een winter volgde waarin ik Narrator ontmoette.

[1] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Camping>

[2] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Papegaaien>

[3] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Devil_sticks

[4] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Jongleren>

[5] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mathematics>

[6] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Natuurkunde>

[7] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Zonnewagen>

E en nomadenbestaan 3

25 februari 2012

AAN het einde van de zomervakantie had het schoolbestuur geen behoefte aan een leerkracht voor exacte vakken. Ik besloot verder te trekken. Na de zwarte bladzijde in mijn geschiedenis was de trektocht niet meer interessant. Het leven was dof en mat geworden, net als een maaltijd die naar stopverf smaakt. Maar ik moest verder. Er was geen andere keuze, want ik hoorde niet thuis op de plaats waar ik toen was. De dagen regen zich aan elkaar. Het werd herfst en het was snel donker voor de avondmaaltijd. De heuvels toonden zich in een donkere rode gloed als geronnen bloed.



De winter viel dat jaar snel. Eind november vroor het stevig en er was al sneeuw gevallen. Begin december vond ik in de loop van de ochtend een man in een veel te dunne slaapzak. De man had een donkere blauwe huidskleur, maar nu zag hij erg bleek. Door de onderkoeling was hij niet goed aanspreekbaar. Met moeite kreeg ik hem mijn caravan. Ik zette de verwarming hoog, legde hem in mijn bed en ben bij hem gaan liggen. Voor eerste keer was ik blij met een opvlieger door de overgang. Na enkele uren was de man nog steeds rillerig en bibberig. Ik heb voor hem wat te eten en drinken gemaakt dat hij met grote tegenzin tot zich nam. Om de paar uur heb ik dit herhaald. De volgende dag zijn wij naar een wintercamping gegaan. De eigenaar keek achterdochtig naar de man met het uiterlijk van een zwerver. Op deze camping hebben wij zijn kleren gewassen. Hij is onder de douche geweest en ik heb zijn haren en baard verzorgd. Nu zag hij er weer toonbaar uit. Door deze zorg had ik tijdelijk een doel in het leven.

In mijn jeugd moederde ik zonder echt succes over mijn zussen en met succes over mijn poppen, maar dat telt niet. Later had ik nooit meer voor iemand hoeven zorgen. Ik zorgde alleen voor mijzelf – een eenzame vogel kent niet anders. Tijdens mijn onderzoeken zorgden soms anderen ervoor dat ik niet in gevaar kwam. Maar nu had iemand mijn zorg nodig – een trotse man.

Hij was rond 1960 in Afrika geboren. Zijn moeder zorgde voor hem, voor zijn broers en zussen en voor zijn vader. Zijn vader was een rondtrekkende verhalenverteller die verzorging en onderdak kreeg wanneer hij langskwam. Hij vertelde dan zijn avonturen en iedereen was gelukkig.

Op school had hij leren lezen en schrijven bij de nonnen. De rest van zijn leven bezocht hij onderweg iedere bibliotheek voor voedsel voor zijn gedachten. Het vertellen van verhalen leerde hij van zijn vader.

Met het veranderen van jongeman naar man, merkte hij dat zijn liefde uitging naar andere jongemannen. Zijn moeder stuurde hem weg naar een land waar mannen van mannen mogen houden. Na een lange reis was hij in Amsterdam gekomen. Zijn leven was een feest. Zijn verliefdheid geurde exotisch door de stad: hij kwam de mooiste minnaars tegen. Maar ook in deze stad sliep hij in de buitenlucht – op een balkon of met alle ramen open als hij bij iemand overnachtte. Van exotische jongeman werd hij een oudere man met grijzend haar en een vlasbaard. De verliefdheden vervlogen even snel als de jaren. Dit voorjaar is hij op drift geraakt; zijn zwerversbestaan begon. Later zal hij meer over zijn leven vertellen.



[2]

Nog steeds kon en wilde hij niet onder een dak slapen; de eerste nachten na onze ontmoeting was hij veel te zwak voor inspraak – ik liet een lampje aan. Voor de volgende koude nachten hebben wij de sterrenhemel in lichtgevende verf op de binnenkant van het hef-dak van de caravan geschilderd: het leek of wij in het donker

onder een sterrenhemel lagen. Als het mooi weer was, sliepen wij buiten.

Samen zijn wij de winter verder getrokken. Wij vertelden elkaar van onze avonturen. Ik vertelde ook in bedekte termen over de zwarte bladzijde in mijn geschiedenis. Hij vertelde zijn donkere pagina's. Een relatie hadden wij niet, want hij hield van mannen en ik was op dit gebied gesloten.

Het volgende bericht gaat over de aanvang van onze Odyssee.

[1] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Herfst>

[2] Bron afbeelding: bewerking op verschillende manieren van een foto.

Terugblik op mijn onschuld

8 juli 2012

VOORDAT wij begonnen met de zoektocht naar “Wie ben jij” vertelde ik Narrator in het kort over mijn jeugd – de jaren van mijn onschuld.

"Er was er eens een meisje dat was zo slim dat zij overal een buitenbeentje was. Zij ging al de kennis van haar omgeving te buiten. Dit meisje was zo wijs om deze bijzondere gave aan niemand te laten zien. Zij had al heel jong ontdekt dat haar omgeving hierdoor volkomen in de war raakte. Heel af en toe liet zij een glimp zien van waaraan zij dacht.

Op de lagere school leerden de andere kinderen optellen, vermenigvuldigen en delen. Dit meisje rekende in het oneindig of in het ontelbare zoals zij dit noemde. Telbaar was alles wat binnen een doosje van het "kenbare" paste. Zij dacht hierbij aan het luciferdoosjes waarin zij vroeger een sprinkhaan had gevangen.



[1]

Toen de klas tot tien leerde tellen, was de inhoud van het luciferdoosje tien. Voor de klas was ontelbaar op dat moment "tien plus één". Toen de klas tot honderd leerde tellen was vanaf dat moment het telbare honderd; honderd en één werd ontelbaar en zo voort voor zover de klasgenoten leerden rekenen.

Het telbare en dus het kenbare groeide mee met de kennis van de klas en het ontelbare werd steeds een groter. Dit meisje leerde dat het telbare – dus de inhoud van het luciferdoosje L – veranderde met de verandering van de omgeving. Het ontelbare was dan steeds $L+1$. Dit meisje ging het telbare optellen, dus voor de klas was L gelijk aan tien en het meisje besloot tien luciferdoosjes achterelkaar te plaatsen: dat maakte het telbare voor haar gelijk aan honderd; oneindig werd dan tien Luciferdoosjes plus 1. Zij plaatste honderd luciferdoosjes achter elkaar en het "honderd keer telbare van 10" werd dan 1000 en ontelbaar werd honderd doosjes plus 1. Zij deed hetzelfde met doosjes die steeds kleiner werden zoals Russische poppen. Oneindig klein was dan steeds een maatje kleiner dan het kleinst kenbare.



En nul was een lege tafel zonder een doosjes of poppetje. Zij schreef dit als "0". Dit was heel eenvoudig voor haar.

Dit meisje besloot voor de eenvoud oneindig te schrijven als $L+1$; dit was gelijk aan het grootste doosje of het grootste aantal kenbare doosjes plus 1.

Nu was het meisje zover dat zij oneindig of $L+1$ zag als een luciferdoosje van al het kenbare plus één. Zij begon in de eerste klas van de lagere school te rekenen met het oneindige – ook een buitenbeentje. Voor oneindig golden dezelfde regels, maar het oneindige was steeds buiten het kenbare van de anderen: zo hield zij een band met de rekenlessen van haar klasgenoten. De tafels in het oneindige verliepen hetzelfde als de gewone tafels en hetzelfde gold voor delingen van het oneindige – een fluitje van een cent. Vergroot het kenbare en het oneindige is net iets groter; maak het kleinste kenbare nog kleiner en het oneindige kleine is net weer iets kleiner.

Het oneindige of $L+1$ was volgens haar op de Katholieke lagere school het bewijs voor het bestaan van God. God kon alle dimensies aannemen al naar gelang de omstandigheden dat noodzakelijk maakte, maar God zelf was groter dan het kenbare zodat hij alomvattend bleef. Als de veranderingen snel toenamen dan werd God ook snel groter en omgekeerd. En omdat God alomvattend was – dus $L+1$, nam God ook meteen de vereiste vorm aan. Zo differentieerde en integreerde zij al in de tweede klas van de lagere school. Het mooiste was dat God geen vreemde was, hij was net als zij een buitenbeentje. God had de mens (met al het kenbare) naar zijn evenbeeld geschapen – ook de buitenbeentjes zoals zij vielen met hem samen. Zij maakte het kenbare als buitenbeentje wel net iets groter. Later heeft zij haar kijk op God aangepast.

In de tweede klas van de lagere school las zij in een boek uit de bibliotheek – dat via haar vader was meegesmokkeld – over priemgetallen. Zij besloot de priemgetallen als luciferdoosjes te zien waarmee mooi gerekend kon worden. Volgens haar nieuwe rekenmethode waren de kerngetallen L, 2L, 3L, 5L, 7L, 11L, 13L, 17L, 19L en zo verder als priemgetallen. Met optellen van deze priemgetallen konden alle aantallen luciferdoosjes worden gemaakt [3].

In de vierde klas van de lagere school zag zij in de bibliotheek bij de afdeling wiskunde een boek staan over Gödel. In dit boek las zij de twee onvolledigheidsstellingen van Gödel [4]. Dit boek heeft zij via haar vader geleend. Door het benoemen van L+1 kende zij de eerste onvolledigheidsstelling en met haar nieuwe rekenmethode – waarbij zij de kerngetallen L, 2L, 3L, 5L, 7L, 11L, 13L, 17L, 19L volgens de reeks van priemgetallen gebruikte – zag zij meteen de tweede onvolledigheidsstelling. Wij kunnen nooit de hele rekenkunde L bewijzen omdat er altijd een L+1 zal zijn. Dit bewijs is een fluitje van een cent.

Met opzet bleef zij een paar fouten in de staartdelingen [5] maken om niet op te vallen.

$$\begin{array}{r}
 17 / 116331 \setminus 6843 \\
 \underline{102} \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 143 \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 \underline{136} \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 73 \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 \underline{68} \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 51 \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 \underline{51} \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 0
 \end{array}$$

In de vijfde en zesde klas van de lagere school liet een nieuwe schoolmeester haar het boek van Kees Boeke's "*Wij in het heelal, een heelal in ons*" lezen. Met haar vader verdiepte zij zich in astronomie en microscopie. In haar eentje rekende zij de Keplerbanen uit. In een cursus theoretische fysica [6] zag zij op de TU-Delft in het deel mechanica haar berekeningen terug. Een van de twee auteurs was een buitenbeentje [7] op het gebied van wiskunde en natuurkunde."



[8]

Nadat het meisje zich enkele maanden in astronomie had verdiept, besloot zij het kenbare heelal voor te stellen als een luciferdoosje. Als de inhoud van het luciferdoosje eindig was, dan waren er ontstellend veel mogelijke samenstellingen van de inhoud van het doos, maar het aantal was weer eindig [9]. In een oneindige ruimte houdt dit in dat deze ruimte ontelbare keren meer luciferdoosjes kan bevatten. Dus ons kenbare heelal kan heel makkelijk nog een keer, twee keer, drie keer tot een eindig getal in deze oneindige ruimte voorkomen. Veel later is het meisje dit idee in boeken tegengekomen [10]. Het meisje was heel blij met het idee dat ons heelal nog ergens anders bestaat, want hierdoor bestond zij ergens anders nog een keer – zij was niet alleen in de ruimte.”

Na deze korte beschrijving van mijn jaren van onschuld op de lagere school, besloten Narrator en ik samen de zoektocht naar “Wie ben jij” te beginnen. Tijdens de voorbereidingen hebben wij Man Leben – na het overlijden van zijn tweede levensgezel – gevraagd om mee te gaan. “Met hoop en vertroosting” heeft hij de uitnodiging aanvaard.

[1] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Match>

[2] Bron afbeelding: http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Floral_matryoshka_set_1.JPG

[3] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Priemgetal>

[4] Zie: http://nl.wikipedia.org/wiki/Onvolledigheidsstellingen_van_G%C3%B6del

[5] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Staartdeling>

[6] Zie: http://en.wikipedia.org/wiki/Course_of_Theoretical_Physics

[7] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Lev_Landau

[8] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Course_of_Theoretical_Physics

[9] Het aantal mogelijke samenstellingen van een aantal deeltjes “ n ” is “ $n!$ ”. De faculteit van een eindig getal neemt volgens een logaritmische formule toe, waardoor de “ $n!$ ” van een eindig getal eindig blijft. Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Factorial#Rate_of_growth_and_approximations_for_large_n

[10] Bijvoorbeeld: Greene, Brian, *The hidden Reality – Parellel Universes and the Deep Laws of the Cosmos*. New York: Alfred A. Knopf, 2011

Slotwoord

In deze biografie heeft Carla Drift een beperkt inkijkje gegeven in haar leven tot nu toe. Zij heeft besloten om veel informatie over haar leven voor zich te houden om anderen niet in gevaar te brengen en zichzelf te beschermen. Het voortdurend verstopperij spelen is voor haar een tweede natuur geworden. Voor de samensteller van deze biografie is dit een belemmering geweest. Op zijn uitdrukkelijk verzoek heeft Carla in de vorm van een sprookje vertelt wat haar als jong meisje bezig hield. In dit sprookje toonde zij hoe blij zij – aan het einde van haar lagere schooltijd – was met de ontdekking en met het bewijs dat zij niet alleen in de ruimte bestond. Deze vreugde wordt getoond met de twee bloemen gezamenlijk in het volle licht op de voorkant van deze biografie.

Man Leben, Carla Drift en ik hebben de zoektocht naar "Wie ben jij" voortgezet. Samen hebben wij op het tweede deel van onze Odyssee in de wereld van alledag de aanlegplaatsen "Dingen en logische Verbanden", "Intensiteiten en associaties" en "Leegte" bezocht. Op de aanlegplaats "Verandering" is Man Leben op een morgen dood wakker geworden. Carla Drift heeft zijn crematie eigenhandig verzorgd en zij heeft ook zorg gedragen voor de afwikkeling van zijn erfenis.

De aanlegplaats "Onderlinge verbondenheid" is voor Carla zeer moeilijk geweest. Door haar zoektocht naar en vlucht voor misdadigers in allerlei gedaanten, was de onderlinge verbondenheid met de daders van misdrijven tegen de mensheid redelijk eenvoudig. Hoewel zij veel slachtoffers van misdrijven

heeft ontmoet, kon zij zich niet met hen vereenzelvigen – zij kon niet samen met hen in dezelfde rij staan. Op de aanlegplaats “Onderlinge verbondenheid” hebben wij een bezoek gebracht aan de Oude Joodse begraafplaats in Frankfurt am Main. Bij het zien van de muur met de eindeloze rijen gedenktekens was Carla zich bewust van haar afstand tot de omgekomenen. Dit was voor haar een nieuw breekpunt in haar leven. Zij zag hoe broos deze rijen wachters hier stonden en met hoe weinigen zij waren: haar hulp was nodig, maar zij was niet in staat om haar plaats tussen de wachters in te nemen.



Met een nieuwe medereiziger zijn wij aan het derde deel van onze Odyssee begonnen. Wij hebben de aanlegplaatsen “Ishvara”, “Et incarnatus est”, “Toon mij een kleine waarheid”, “Geen tijd, geen verandering”, “Gij zijt dat”, “En Dood heeft hier geen verblijf” en “Hier en nu” bezocht. Dit derde deel was voor Carla een ontdekkingstocht en een herkenning.

In het laatste deel van onze Odyssee hebben wij de aanlegplaats “Nul – Niet een, niet twee” aangedaan. Hier voelde Carla zich volkomen op haar plaats.

- [1] Bron afbeeldingen: Foto's door de auteur van Alte Jüdische Friedhof aan de Battonnstraße in Frankfurt am Main met op de buitenmuur gedenksteden aan de 11.134 omgekomen Joodse inwoners uit Frankfurt am Main. Zie ook: http://de.wikipedia.org/wiki/Frankfurter_Judengasse

Over de Samensteller

Rond 1960 ben ik in Afrika geboren. Mijn moeder zorgde voor ons: voor mijn broers en zussen en voor mijn vader. Mijn vader is een rondtrekkende verhalenverteller. Wanneer hij langskwam, kreeg hij verzorging en onderdak. Wij hoorden van zijn avonturen en mijn moeder was gelukkig.

Op school heb ik leren lezen en schrijven. Met lezen ben ik nooit meer opgehouden. Gilgamesh, Ilias, Odyssee, Mahābhārata, Shakespeare, heb ik op school gelezen. Iedere dag ga ik naar de bibliotheek en daar zie ik wat ik nog niet weet.

Met het veranderen van jongeman naar man, merkte ik dat ik verliefd werd op andere jongemannen. Mijn moeder zag dat ook. Zij stuurde mij weg naar een ver land waar mannen van mannen mogen houden. Na een lange reis ben ik in Amsterdam gekomen. Het leven was een feest. Echte kabouters liepen er rond met lange haren en verwarde kleren. Mijn verliefdheid geurde exotisch door de stad: de mooiste minnaars kwam ik tegen.

Van jongeman werd ik man. De verliefdheden vervlogen met de jaren.

Ik ben zo donker als Kṛṣṇa, maar niemand heeft in het "Ik-tijdperk" een wagenmenner nodig. Ik trok rond door Europa en onderweg vertelde ik verhalen. Een keer was het koud en ik had zo'n honger dat ik niet meer op kon staan. Carla Drift gaf mij te eten. Ik ben met haar meegegaan. Een jaar geleden zijn Man Leben, Carla en ik begonnen aan de zoektocht naar "Wie ben jij". Ik ben nog steeds onderweg – eens hoop ik thuis te komen.

Naam

| Narrator Nārāyana

E-mail

| Onnodig

Leeftijd

| 50+

Kinderen

| Allen die luisteren

Gehuwd

| Met het universum

Hobby

| Lezen, religie, filosofie, taal, cultuur, rondtrekken, luisteren, vertellen

Werk

| Verteller van verhalen

Index

A

Aboriginals, 135
Adem, 6
Afghanistan, 88
Afrika, 88, 89, 90, 94, 97, 98, 102, 104, 106, 112, 118, 124, 149, 165
Afscheid, 16, 39, 50, 68
Aftrekken, 17, 44, 144
Akte, 14
Alexandrië, 102
Alexandrijnse, 102
Amok, 129, 133
Amsterdam, 2, 10, 25, 36, 37, 43, 50, 51, 52, 57, 63, 64, 65, 66, 69, 70,
71, 72, 73, 76, 78, 85, 126, 133, 136, 137, 139, 140, 150, 165
Ancient Regime, 132
Arbeid, 120
Arbeidsmarkt, 119, 121
Ariès, Philippe, 57
Armatrading, Joan, 42
Australië, 135

B

Bach, Johann Sebastian, 38
Bakunin, Mikhail, 56
Baricco, Alessandro, 84, 85
Bastille, 132
Beauvoir, Simone de, 28
België, 23, 29, 41, 57, 89, 135, 140

Bellow, Saul, 68
Berger, John, 68
Beschermengel, 22
Bibliotheek, 18, 23, 30, 36, 40, 68, 102, 103, 149, 155, 165
Bifurcatiepunten, 67, 107
Bigamie, 124
Bijbel, 32
Binnenstaanders, 106
Blik van de haat, 115
Bloom, Molly, 27, 32
Boeddhisme, 25
Boeke, Betty en Kees, 23
Bronzen tijdperk, 86
Brown, Eleanor, 31
Buitenstaanders, 10, 92, 105, 106, 118, 134
Burgeroorlogen, 74

C

Camus, Albert, 28, 29
Caraïben, 123
Carré, John Le, 68, 98
Chaostheorie, 67, 107
Christelijk geloof, 122
Christenheid, 20
Clausewitz, Von, 85
Comment ça va?, 62
Conflictbestrijding, 75
Conflicten, 26, 54, 72, 73, 74, 76, 80, 91, 93, 95, 125
Congo, 89, 116, 135, 139
Constantinopel, 130
Cotterell, Arthur, 133
Creative Commons, 2, 7
Cultuur, 30, 58, 62, 74, 75, 92, 104, 105, 106, 107, 108, 113, 166

D

Daders, 10, 96, 104, 110, 146, 161
Dansende stok, 142
Darwin, 105, 109
De Mens in Opstand, 29
De Mythe van Sisyfus, 29
Deighton, Len ,68, 98
Delft, 27, 30, 31, 33, 35, 38, 41, 42, 43, 44, 50, 52, 53, 54, 64, 66, 70, 71,
125, 140, 156
Dictators, 104
Differentiëren, 144
Ding, 35, 37, 115
Donau, 107, 108
Dragt, Tonke, 18
Draupadi, 124
Duby, George, 57

E

Eerste Communie, 22
Eerste Wereld Oorlog, 55
Eerste Wereldoorlog, 54
Egalité, Fraternité et Liberté, 132
Endemisch, 83, 95, 106, 133
Ethiopië, 92
Europa, 29, 41, 48, 67, 89, 90, 98, 103, 118, 134, 140, 165
Excessen, 80, 93, 95, 104, 107, 109

F

Falsificatie, 35
Familie, 6, 22
Frankfurt am Main, 162, 164
Frankrijk, 132, 140

Fromm, Erich, 30, 31, 35, 62

G

Gallië, 108

Gardner, Martin, 31

Geboorte, 11

Gedrag, 35, 104, 106, 110, 118, 129

Geheime diensten, 104, 134

Geloof, 22

Gemeenschap, 22

Geeraerts, Jef, 35

Geschiedenis, 14, 56, 57, 58, 67, 74, 96, 103, 106, 107, 130, 134, 135,
139, 146, 148, 151

Glasparelspeel, 65

God, 23, 154

Gödel, 155

Golding, William, 27

Grande Armee, 133

Greene, Brian, 159

Groepsleid, 115

Grootfamilie, 121, 122

Gymnasium, 25, 26

H

Hagia Sophia, 131

Hamurabi, 59, 60

Heelal, 6

Heidegger, Martin, 37

Heilige Geest, 23

Himalaya, 124

Hippodroom, 130

Holland, 17, 25, 33, 62, 63, 135

I

IJzeren tijd, 89
IJzeren tijdperk, 86
Iliad, 84, 85
Ilias, 84, 165
Imperator, 108
Indonesië, 16, 17, 129, 135
Indringer, 58
Initiatieriten, 55, 113
Innocent I, 108
Integreren, 144
Into Their Labours, 68
Ishvara, 12, 164

J

Jagers-verzamelaars, 6
Joyce, James , 27, 32, 44
Juridische aansprakelijkheid, 104
Justinianus, 130

K

Katalysator, 109
Katholieke geloof, 22
Katholieke kerk, 23, 57, 125
Keegan, John, 83, 85
Kenia, 88, 124
Kerk, 22
Kleine getal, 44
Kleuterschool, 15
Kolonie, 17
Krijgers, 6, 113
Krijgstechnologie, 86

Kubrick, Stanley, 69, 116

Kuhn, 35

Kuiper, P.C. , 68

Kwade trouw, 35

L

Lao Tsu, 29

Leben, Man, 2, 11, 12, 52, 63, 126, 158, 161, 165

Leegte, 6

Leipzig, 133

Leopold II, 89

Licentie, 7

Liefdesrelatie, 119, 120, 121, 140

Literatuur, 36, 54, 67, 114, 120, 140

Lord of the flies, 27

Love, 4

Luciferdoosje, 16, 153, 154, 158

Lucy, 92, 93

Luijpen, Dr. W. , 52, 88, 115, 125

M

Machthebber, 96, 112

Machthebbers, 96, 97, 112

Mahābhārata, 124, 165

Malamud, Bernard, 68

Malaria, 94, 95, 100

Maleisië, 129

Mandelbrot, Benoît, 46, 48

Manderbrot-set, 48

Manifestatie, 6

Mannenbroeders, 83

Mannenoverschot, 83

Margraten, 16
Martin Gardner, 30
Masai, 124
Maslow, Abraham, 35, 36, 54, 81, 85, 112, 113, 116
Menswetenschappen, 10, 50, 52, 53, 54, 58, 63, 76, 80, 140
Merleau-Ponty, Maurice, 37
Miami, 123
Midden Afrika, 88, 92, 94, 95, 96, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 109,
112, 114
Milgram Experiment, 35
Militarisme, 133
Misdaden, 28, 74, 134, 135, 146
Model, 35
Modus vivendi, 63, 105, 106
Monogaam, 123
Moordpartijen, 74, 125, 129, 135
Moskou, 133

N

Napoleon, 14, 133
Narrator, 1, 12, 146, 152, 158, 165
Natuurkunde, 33
Neufert, Ernst, 40
Nieuwe Kerk, 38
Nika opstand, 130
Nomade, 137
Noord Amerika, 90, 135
Nul, 45, 49, 154

O

Odyssee, 11, 12, 27, 29, 30, 55, 62, 81, 151, 161, 164, 165
Odysseus, 11
Offret, 4

Oneindig, 44, 45, 46, 49, 152, 153, 154
Onvolledigheidsstelling, 155
Oog om oog, 60, 62
Oorlog en Vrede, 67
Oorlogen, 74, 76, 145
Oorlogsvoering, 54
Opstand, 128, 129, 130
Optellen, 17, 44, 45, 144, 152, 153
Origin of Species, 105
Oude Joodse begraafplaats, 162
Overlijden, 11
Overwinnaar, 56, 74, 96

P

Paaltjens, Piet, 66
Papegaai, 141
Pax Romana, 107
Polders, 33
Politionele actie, 16
Polyandrie, 123, 124
Polygamie, 123, 124
Priesters, 6
Psychologie, 54, 58
Publiekrecht, 61

R

Rand, Ayn, 68
Recht, 57, 58, 59, 61, 62, 74
Religie, 29, 35, 54, 75, 81, 166
Rijke Roomse Leven, 23
Roeien, 40, 41, 66
Romeinen, 108
Romeins recht, 20

S

Salinger, J.D. , 67
Sanskriet, 6
Sartre, Jean Paul, 28, 35, 115
Scheherazade, 84
Scheiding, 11, 120, 141
Schoolmeester, 17
Sea People, 86
Sjöwall en Wahlöö, 68
Sociologie, 55
Soldaat, 16
Sprinkhaan, 16, 152
Stanford Gevangenis, 35
Strafrechtelijk onderzoek, 104
Stratificatie, 82, 107
Strijdwagens, 86

T

Tarkovski, Andrei, 4
Tao Te Ching, 29
Territorium, 58
The Catcher in de Rye, 67
[The Sacrifice](#), 4
Theodora, 130
Theorie van de blik, 35
Tolstoj, Lev, 67
Tractor, 138, 140, 141
Tropen, 10, 110, 136, 140
Tropenjaren, 10
Tweede Wereldoorlog, 20

U

Ulysses, 27, 31, 32, 44
Universum, 6

V

Vader, 6
Vector-analyse, 45
Veldslagen, 74, 76
Ver heen, 68
Verstoppertje spelen, 10, 18, 63, 96, 103, 136, 145, 161
Visigoten, 108, 109
Vlinder, 48
Vlinders, 16
Volkerenmoord, 76, 92, 95, 96, 100, 102, 104, 110, 112, 115
Volkerenmoord, 111
Voorouders, 14

W

Waag, 39, 43
Wapenhandelaren, 104
Waterloo, 133
Welvaart, 17, 54, 83, 86, 114, 122, 123
Wereld, 6
Wetenschap, 35
Wick, Gerry, 13
Wie ben jij, 11
Wiskunde, 30, 33, 36, 44, 50, 63, 140, 143, 144, 155, 156
Worgengel, 66

Z

Zamoyski, Adam, 133

Zen, 13

Zoektocht, 11

Zorgplicht, 61

Zuid Limburg, 18, 23, 33, 43, 86, 88, 122, 134, 135, 136, 137, 138

Zwerversbestaan, 150

Narrator Nārāyana is een schrijvers naam.

Rond 1960 ben ik in Afrika geboren. Mijn moeder zorgde voor ons: voor mijn broers en zussen en voor mijn vader. Mijn vader is een rondtrekkende verhalenverteller. Wanneer hij langskwam, kreeg hij verzorging en onderdak. Wij hoorden van zijn avonturen en mijn moeder was gelukkig.

Ik ben zo donker als Kṛṣṇa, maar niemand heeft in het "ik-tijdperk" een wagenmenner nodig. Ik trok rond door Europa en onderweg vertelde ik verhalen. Een keer was het koud en ik had zo'n honger dat ik niet meer op kon staan. Carla Drift gaf mij te eten. Ik ben met haar meegegaan. Een jaar geleden zijn Man Leben, Carla en ik begonnen aan de zoektocht naar "Wie ben jij". Ik ben nog steeds onderweg - eens hoop ik thuis te komen.

Een buitenbeentje
Is een mens die sterk afwijkt
Van andere leden van de samenleving.
Definitie



Omnia – Amsterdam Uitgeverij

www.omnia-amsterdam.nl

ISBN 978-94-91633-00-3



9 789491 633003 >